

Llapan titulkuy munaq comunerukuna qatiyaananpaq

TRADUCIDA A LA LENGUA ANCASH

1° Edición, abril 2016

Hecho el Depósito Legal en la Biblioteca Nacional del Perú N° 2016-04682

Editado por:

SUPERINTENDENCIA NACIONAL DE LOS REGISTROS PÚBLICOS - SUNARP

Av. Primavera N° 1878 - Santiago de Surco

Impreso en:

Servicio Gráficos JMD S.R.L.

Av. José Gálvez 1549 - Lince - Lima - Perú

Teléfono: 4728273

El contenido de esta publicación podrá ser reproducido, solo con la condición de indicar en lugar visible la fuente de la información.

RIQITSINAN

Kay Perunintsikpa Superintendencia Nacional de los Registros Públicos – SUNARP nishqamni, musyaykaatsin comunerkunata raslla kikinkunapa hutinkunachaw titulakuyaananpaq; tsaywanna hika hika qillayninkuna kananpaq, allí, shumaq kikinkunapura kawayaanpaq.

Hinamanpis comunerkuna karu karuchaw yachayanqantam, imankunapis pishinqanta, huklaaya palayanqantapis// rimayanqantapis, tukuylaaya yachayninkuna kaqta, rikaykurmi, titulkuy munakayanqantam kayiyashqa. Tsaymi comunerkuna mana inscribikuyanqanta, hina mana allí papelkunata apayanqanta rikaariram, alliq kayiyatsiyaashunki, tsaynaw alliq kayirir titulkuriyaanaykipaq, tsaymi kay papelchaw ninqanta allí rikaarir, shumaq kayirir huklla titulkuriyaanki.

Tsaynaw kaykuna kaptinmi, SUNARPna, tsay Convenio 169 nishqanta rikapaykurnin, musyapaykurnin, kayta qillqamushqa/ruramushqa, kayta katishllapa comunerkuna titulkuyaananpaq; kaychawmi imanawlla titulkuyaananpaq nin, willapaariyan, kamaratsiyan, tsaynawpa atsqaqlla comunerkuna titulkuriyaananpaq.

Mario Solari Zerpa
Superintendente Nacional de los Registros Públicos

ÍNDICE

- 8**
- Huklla Kayitsikuykuna
 - ¿Pipaқтақ kay qatitsikuy?
 - ¿Imataq kan?
 - Imapaqtan allı Comunidad Campesinakuna rurayninkunata derechunkunatapis inscribisiyaanan
 - ¿Imanirtaq Comunidad Campesinakuna rurayninkunata derechunkunatapis Registros Publicusman inscribisiyaanan?
 - ¿Maytataq Comunidad Campesinakuna Aywayanman rurayninkunata, derechunkunatapis inscribisiyaananpaq?
 - Registros Publicus wayikunaqa kay markakunachawmi kayan
 - ¿Comunida Campesinakunapa rurayninkunata derechunkunatapis Registros Públicoschaw inscribisiyaptin ayka tiempuqa demoran?

- 13**
- Registro de personas jurídicasman inscribikuyaananpaq**
- ¿Ima ruraykunataq comuneru nunakuna Registro de Personas Jurídicas ninqanman apayanman?
 - ¿Ima willakuykunataq estatutu comunelchaw kanan/ churaraanan?
 - ¿Ima papelkunataq Comunidadniita inscribisiyapaq apanaa?
 - Wakin rurayniikunatawan derechuukunata inscribisiyapita munarninqa ¿ima tramitkunataq rurashaq?
 - ¿Imatam acta nintsik?
 - ¿Imataq actachaw kan?
 - ¿Imataq libro de acta nintsik?
 - ¿Imataq actata qillqarnin mana qunqayllata churantsik?
 - ¿Imataq rurashwan actachaw qunqayqur wakin patsaatsikuyta mana churashqa karqa/pantakuykushqa karqa?
 - ¿Pitaq ayllukaayanapaq qayatsinan?
 - ¿Imanawtaq reunionpaq qayatsikuyta wanashqa comunerukuna shayamushqanta musyatsiy/ rikaraatsiy?
 - ¿Elecciones constanciakunata mayqankunataq qillqayanman?
 - ¿Imanantaq comunerukunapa reglamentunchaw ninqan hunaqkuna mana qayatsinakushqa kayaptin?
 - ¿Comunerukunapa pushaqnin mana qayatsikuypinqa imata rurashwan?
 - ¿Ayka watataq comunerukunapa pushaqninkuna Directivachaw kayanman?
 - ¿Imaytaq mushuq yaykuqkaq directivaqa rurayninkunata qallan?
 - ¿Directibata Registros Publicusman inscribisiyaananpaq imata rurayanman?
 - ¿Ima documentukunata apaaman directibata inscribisiyapaq/churatsiyanapaq?
 - ¿Imanantaq Junta directibata haqiyaaanan wata ushakashqana kaptinqa?
 - ¿Imanantaq Junta directibata churarir Registros Publicusman mana inscribisiyapaq kayaptinqa?
 - ¿Mayqanyantaq aanimanapaq reglakuna kayan?

- 28**
- Comunidadnintsikpa papelninkunata registro predios wayiman inscribisiyapaq/ churatsinapaq ruraykuna/willakuykuna**
- ¿Maychawtaq Comunerukuna chakrankunata mana quchiyaananpaq nin?
 - ¿Ima problemakunataq comunidad pura chakraraykur kan?
 - ¿Imapaqraykurtaq comunidadnintsikpa papelninta Registros Publicus wayiman inscribisiyapaq kayantsik?

- ¿Imaraykurtaq comunida chakrantsikta SUNARPman inscribtsishwan?
- ¿Maychawtaq comunida chakrantsikta inskribtsishwan?
- ¿Ima papelkunata apantsik comunida chakrantsikta inskribtsirnin qallanapaq?
- ¿Imanirtaq inscribikuykur qallashqa, catastro wayi nishqanraq papelta ruramunan?
- ¿Imakunata apantsik comunida chakrantsikta inskribtsir qallanapaq?
- ¿Imataq catastroqa?
- ¿Catastrupa willakuyninchaw imataq churaran?
- ¿Imaytaq titulukuna pura tinkupuraanakuy kan?
- ¿Imanantaq titulukuna hinanllatsu kayaptinqa, mana catastroqa willakuyninta mañashqa karqa?
- ¿Comunerukunapa chakrankuna aykalaayanawtaq hananakushqa kanman?
- ¿Imaytaq ishkaq papelkuna huklaylla comunidapaq kan?
- ¿Imanawtaq comunidad chakrakunata rantintsik?
- ¿Imatayantaq wanantsik comunidad chakrata rachinakunapaq /rakinakunapaq?
- ¿Imanawtaq Comunidad Chakrakunata rantikunapaq kaqta rakintsik qunantsikpaq?
- ¿Imanaw kaptintaq catastro shuyay kan?
- ¿Mayqan ruraykunataq registratsikunapaq kan?

43

Actakuna, constanciakunapis, estatutukunapis kaynaw kayaanan

HUK KAQ FORMATU.	Directibata akrayaanapaq acta.
ISHKAY KAQ FORMATU.	Directibata akrayaanapaq qillqaypa qayatsinakuy kanqan constancia.
KIMA KAQ FORMATU.	Directibata akrayaanampaq, shimillapa qayatsinakuy kanqan constancia
CHUSKU KAQ FORMATU.	Directiba akranakuypaq wanashqakaq comunerukuna aywayanqan (quorum) constancia.
PITSQA KAQ FORMATU.	Asamblea Generalpa riqipayninqa kaq acta.
HUQTA KAQ FORMATU.	Directibata akrayaanapaq tsaypitana Estatuto aaniryanqan kaq acta.
QANCHIS KAQ FORMATU.	Tsaynaw Estatutu kananpaq.

67

- Rimaykuna

71

- Resolución Superintendencia Nacional de registros publicospa resolucioinnin N° 343-2013-Sunarp/sn.
 - Directiba N° 10-2013-Sunarp/SN, comunerukunapa ima rurayninkunatapis altsapaqnin.

Huklla Kayitsikuykuna:

- ✓ Kay documentuqa Comunidad Campesinakuna titulkuyta munar tapuy-ninkunata huklla yaskiriyaananpaq, tsaynaw raslla titulkuriyaananpaq.
- ✓ Constanciakunata actakunata, ayllukaychaw wanashqa comunerukuna kananpaq, documentukunata titulkuriyaananpaq riqiyananpaq.
- ✓ Estatututa riqirir raslla rurarir titulkuriyaananpaq.
- ✓ Allí documentukunata registrusman apayanapaq tsaynaw manana allaapaqa manam allitsu nishpa kutitsiyaananpaq.
- ✓ Llapan titulkuytaq ruraykuna Comunidad campesinakuna taarayanqanchaw kayanpunqantanaw ruraykuna kananpaq, tsaynaw, huklla Registrus Públicuschaw titulkuriyaananpaq.

¿Pipaqtay kay qatitsikuy?

Titulkuy qati munaqkunapaqmi lllapan costachaw, sierrachaw, selvachawpis comunidad campesinakuna kaqpaqmi; kay comunidadkunawan kaqkunapaq: la Comunidad Campesina de Untuca, Quiaca (Puno) distrituchaw; Comunidad Campesina de Curanco, en el distrito de Antabamba (Apurímac)maqchaw, Comunidad Campesina de Mituchaca, en el distrito de Huarí (Ancash)chaw, la Comunidad Campesina Soras, en el distrito de Soras (Ayacucho)chaw, la Comunidad Campesina de Cuchocapilla, en el distrito de Caylloma (Arequipa)chaw, Comunidad Campesina Michiquillay, distrito La Encañada (Cajamarca)chaw, Comunidad Campesina Tinya Marquíri, en el distrito de Espinar (Cusco)chaw, Comunidad Campesina Jicamarca, distrito de San Antonio (Lima)chaw, la Comunidad Campesina La Victoria, en el distrito de Tayabamba (La Libertad)chaw, tsaynawlla wakinkunachawpis.

¿Imataq kan?

- ✓ Kaychawqa titulakuy munaq Comunidad Campesinakuna qatiyaananpaq, huklla Registrus Publicusman inscribikuriyaananpaq.
- ✓ Inscribikur huklla rurayaanpaq kaychaw kaqta alliq kayirkur qatiyaananpaq.
- ✓ Registrus Publicusman documentukunata apayanpaq riqiyaananpaq actakunata, constanciakunatapis.
- ✓ Ras rurana estatututa riqitsikamun, huklla rurariyanpaq, tsaynawna ras ras titulunkuna yarqurinanpaq.

Imapaqtan allí Comunidad Campesinakuna rurayninkunata derechunkunatapis inscribitsiyaanan.

¿Imataq Registros Públicos?

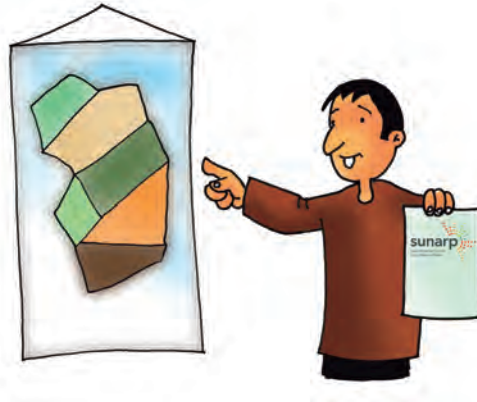
Estadupa Comunidad campesinakuna inscribiq wayim, tsaychawmi llapan Comunidad Campesinakuna patsankunata, junta directivankunata/Ayllu pusaqinkunata, estatutunkunatapis inscribitsiyan.

Kaykunanaw: Inscricion de Junta directivata, Comunidad Campesinapa Titulunta, musyayanayki, Comunidad Campesinakunata inscribitsirqa patsaykikunatam tapayanki, hinallam atska benefisyukunapis kan.

¿Imanirtaq Comunidad Campesinakuna rurayninkunta derechunkunatapis Registrus Publicusman inscribisiyaanan?

Comunidad Campesinankunata inscribisiyqa patsankunatam tapayan, mana pipis tsarikurkunapaq.

Si tsun Comunidad Campesinakuna, Registrus Publicuschaw inscribiraptinqa, pipis, pi nunapis aywarir mañakurinmanmi comunidadpa titulunta, tsaynaw kay comunidad rikaatsikun mayyaqpis chakrankuna kanqanta.

Registrusman documentuna apayanqaykiwanmi inscribisiyanki tsaypiqnam, registrus willakuyninkunawan riqitsikuyan, llapan comunidadkunata.

¿Maytataq Comunidad Campesinakuna Aywayanman rurayninkunta, derechunkunatapis inscribisiyaananpaq?

Superintendencia Nacional de los Registros Públicos (Sunarp) nishqan wayikunata kay wayikunaqa chunka chuskum llapan Peruchaw kayan, maychawpis comunidad Kaqta rikaykurmi aywayanman.

Registros Publicus wayikunaqa kay markakunachawmi kayan:

¿Comunida Campesinakunapa rurayninkunata derechunatapís Registros Públicos chaw inscribítsiyapín ayka tiempuqa demoran?

Atskam registruskuna kayan, tsaymi inscribítsikuy tiempupis hinallatsu llapanpaq kayan, PERSONAS JURIDICAS NISHQAN REGISTRUCHAWMI Comunidad Campesinakunataqa inscribítsintsik, tsaytaqa chusku chunka puwaq (48 horas) horallam INSCRIBIRATSIIYAAMUN. Kaytaqa yupantsik registrusman documentukuna yaykuriñanpiqmi. Si tsun documentukuna chaskiqlla oficinakunapa yaykushqa yupantsik inscribítuq oficinam yaykunqanpiqram.

Si tsun rurayninkunata derechunatapís REGISTRO DE PREDIOS nishqanman inscribítsintsiyan, tsaynaw karqa comunidapa chakrakunapaq karqa ichik masllam demoramun. Si tsun Registrador, funcionaryu kaq llapan documentukuna kaqta tarin, qanchis (7) hunaqllam imatapis nimunanpaq shuyaayan.

Chakrakuna rakikashqata registratsirqa demoranmi, tsaypaqqa Registrador mañakamunqa catastrupa willakuyninta, kanaraq puntata inscripciónta mañakikaqkuna chakrankunapa planunkunata, modificacionninkuna, rakikayninkunapis

Si tsun allitsu titilakuypaq documentukuna apayanqan, manapis pagayanshqatsus Registrupa chaninta, tsayqa pitsqa chunqa hunaqyaqmi (50 hunaqyaq) churaraakun.

REGISTRO DE PERSONAS JURIDICASMAN INSCRIBIKUYAANANPAQ

Peru suyuntsikpa Constitucioninchawmi Comunida Campesinakupa Legal kayanqan hinalla Personeria Juridicakunapis kanqan nin. Tsaynaw kaqpinmi llapan rurayninkunatapis kikinkunapa kawayninkunallachaw rurayanan, chakrata rachinakur, minkanakur, qillaykunata llapanpaq inshirnin; paykunaqa llapan ruyayninkunatapis kay ley ninqannawllam rurayanan.

Comuneru nunakunaqa, alli shumaq kikinkunapa kawayninkunata rikapaykurninmi, Comuniidaninkunapa wiraqtsa pushaq nunakunata akra-yanan, llapan ruyayninkunata, ayka watayaq kayananpaq llapan nunakuna niyanan. Tsaynawllam paykuna llapan leykunata yarpaayaan; Perú suyupa Constitucionninta, yupay convenio N° 169 de la Organizacion Internacional del Trabajo – OIT ninqanta, yupay Ley N° 24665, Ley General de Comunidades Campesinas y su Reglamentacionnintawan, hina yupay Ley N° 26845, Ley de Titulacion de las Tierras de las Comunidades Campesinas de la Costa, hina kay Directiva N° 10-2013-Sunarp/SN, rimaqantawan Comuneru nunakuna mana qunkashpa rurayanan.

Shamuq papilchawmi willapaakun, Tsayta qatishllapa llapan Comuneru nunakuna yurayninkunata derechunkunatawan kay Registro de Personas Juridicas ninqanman inscribisiyananpaq.

¿Ima ruraykunatataq comuneru nunakuna Registro de Personas Juridicas ninqanman apayanman?

comunerkunapa, unay nunakunapa maytuchaw inscribikuyta munarninqa llapan Comuneru nunakuna, Registro de Personas Juridicasman, tsay ruraykunata apayanan:

Riqiy. Kaytam puntallata rurantsik registruman comunidadnitsikta chuhratsirnin. Tsaywanmi comunidawan yuririn; tsaypitaran imayka ptsatsikuyninkunatapis rigistruman churatsiyaanan.

Comunidanitsikpa pushaqninkunata/autoridadninkunata

Alli shumaq kawayninkunawan comuneru nunakunapa votunkunawan pushaqninkunata akrarirnin, Registro de Personas Juridicasman churatsiyaanan. Tsaynaw churatsirinnam wakín kaq comunerkunawan yanapanakuyaananpaq.

Empresa comunalta: Comuneru nunakunapa Personaria Juridican kayapuptin, llapan comunerkuna ayllukarkur kinkunapa qillayninkunawan huk empresa comunalta rurayan. Tsaywan llapankuna kay patsachaw taarayanapaq, hina empresapa ganansyantapis rakinakuriryan kawayananpaq.

Estatututa: Comunidadpa estatutunqa allaapa baliq papilmi, kaychawmi nin llapan Comuneru nunakuna alli shumaq kawayananpaq, taarayanapan, muruyananpaq, uryayaanapaq, mana alli ruraykunapaqis rimaykanmi. estatutupa articulunkuna huklayarqa kikin estatutuchawmi qillqanantsik

Comunidad Ronderukuna: Comuneru nunakunapa alli papielninkunachaw qillqashwan Ronderukuna kayaptinga. ronderukunaqa rikayan, mana suwakuyanapaq, nunakuna wayinkunachawpis alli kawayananpaq, liaryaqkunatapis amishtatsiyaananpaq.

Resolucion judisyalkuna: Kay Resolucionqan Judisyalgachawqa qillqakayan kikin Comunidadpa nunankuna chikinakur qallaykuyaqpin.

¿Ima willakuykunataq estatutu comunalchaw kanan/ churaraan?

1. Comunidad campesinapa shutin/hutin churaraan.
2. Comunerukuna reunionman ayllukayamunanpaq willakuykuna.
3. Aykaq nunakunataq ayllukayanan qóurun/wanashqa kananpaq.
4. Llapan comunerukuna ayllukarkur palayashqa hina pushaqninkuna ninqankunawan alli kananpaq, papilta shumaq qillqayanan.
5. Aykaq junta directivachaw kayankanta, llapan rurayninkunatapis rimanan.
6. Junta directivakunaqa ishkay watalla kayananpaq ninan.
7. Junta directiva ushariptin paykunalla kayaananpaq itsa manpis kayaananpaq ninman.

Comuneru nunakunaqa kikinkunallan patsaatsiyan imanaw comunidadninkunachaw kawakuyananpaq, unay kikinkunapa leyninkunata yaskishpa. tsaynaw alli llapan munayanqannawlla shumaq kawakuyaananpaq.

Yarpayay:

Comunidadkunapa llapan kawayninkuna, musyaninkuna, willakuy-ninkuna, rurayninkuna imanaw mama patsawan kawakuyashqanpis estatutuchaw kaykanan. Hina Peru suyupa Constitucionninpaq, wakin leykunapapispis mana pantayllatan Comunidadpa estatutun rurakanan.

Comuneru wawqikuna panikuna kay willakuykunata musyanayki:

Reunion kananpaqqa estatutuchaw ninqannawllan rurayanman Comunidadpa pushaqninkuna Parlantipapis, sitasyunpapis willayashunayki.

Quorumqa: Aykaq Comunerukuna reunion qallananpaq kayayanami, tsaymi estatutuchawpispis nikaanan, llapan Comunerukuna purwakarkur reunionta rurayanpaq manash kay quorum ninqanta shuyayaanraqtsu, paykuna reunionninkunachaw imatapis patsakayanapaqa atskanpiqmi kayaanan.

Reunionninkunachaw llapan niyashqankunata rurakanapaqqa huk constanciawan paykuna niyanan aykaq comunerukuna reunionta aywayashqanta churashwan.

Mayoría nishqanqa: Aykaq Comunerukunapa votunkunawan asamblea general patsaatsiyashqanta estatutuchaw nishqannaw aaniyaananpaq.

¿Ima papelkunatataq Comuni- dadniita inscribtsinaapaq apa- naa?

Wananqantsikkuna:

Kay Direccion Regional de Agricultura alli papel Resolucion qumashqantsiktan kikinta karpis aw copia certificadallatapis comunidadnintsikta inscribtsinapaq

Hina hapanantsik Constancia de incripcionta mayqanpis autoridad kay documentu ququqpiq . Kay constancia papeltaqa mañakunantsik comunidadnintsikpa Resoluciunninchaw maña kuptinllam

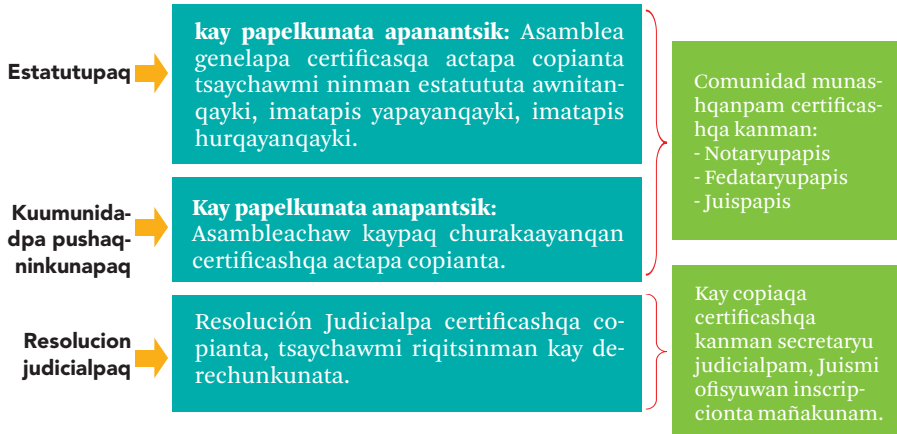
¿Si tsun entidaa resolucionninta mana qumashqaqa imatataq rurashwan?

comunidadnintsikpa resolucionninta Direccion Regional de Agricultura mana qumashqaqa. Paykunapita constancia de incripcionllata qumanaapaq mañakunantsik.

TSAYNAWLLAN qamkuna apayanayki libru de actaspa copia certificadanta tsay actaqa kanman llapan comunerukunapa estatutunta awniyashqantam, hina Comuniidadpa nawpa pushaqninkunapaq copiata hurqurikur tsaynaw comunidadnintsikta inscribtsinapaq.

Wakin rurayniikunatawan dere- chuukunata inscribtsita munar- ninca ¿ima tramitikunataq ru- rashaq?

Kay ruraykunaqa, mayqanpaqpis tramitikunapaqpa hukmi kayan:

¿Imatam acta nintsik?

Llapan reunionchaw patsatsishqantsik-tam acta nintsik.

Actamanqa churanantsik reunión qallas-hqanta, imanaw rurakashqantawan, imanaw ushashqanta

Yarpay:

Actaqa papelman llapan re-unionchau parlayashqanta patsatsiyashqanmi.

¿Imataq actachaw kan?

Actachawqa churashwan: (Acta tsararanman)

- Imay hunaqtawan imay hora reunión qashqantam, hina churashwan imay hunaqtawan imay hora ushashqanta.
- Maychaw reunion kashqanta.
- Reunion pushaqa llapan hutinta.
- Imakuna patsatsiyashqanta, aykaq tsayta munayashqantawan.
- Junta directivapaq akranakuyashqa kaptinqa llapan comunerukunapa hutinkunatawan DNI nintam churayaan.

¿Imatataq libru de acta nintsik?

LIBRU DE ACTAQA:

- Huk hatun cuadermun, tsaychawmi comunerukuna qillqayan reunionkunachaw parlarir patsatsiyashqanta.

- Kay libru de actaqa notaryupan sillaranan, mana tsay markachaw notaryu kaptinqa jueztawanmi sillatsishwan.

¿Imatataq actata qillqarnin mana qunqayllata churantsik?

Willapay:

Tsay incricpciónpaq apanqantsik acta libru imay hunaq rurakashqanta rikapaarishwan tsaynawlla certificaduchaw, kamatsikuq nimanqantsikpis kanqanta.

¿Imatataq rurashwan actachaw qunqayqur wakin patsatsikuyta mana churashqa karqa/pantakuykushqa karqa?

Imatapis qunqakushqa karqa, pantakurnin mana allita churashqa karqa, tsay hunaq kikin ruraqashqanta actata kicharirninmi altsarintsik, pishishqanta yaparintsik, tsaymannam tsay reunionpa presidentinwan secretaryun firmayaan.

Tsay hunaq actata huk comunerukunata rurayashqa karqa, paykunallam actaman pishishqantawan qunqayanqanta yaparir firmariyaanan.

Sitsun actata rurarnin qunqarqunki, pantarqunki chakrakuna, hirkakuna asuntuta, kichashqa actaman pishiqta yapariskurmi llapan punta acta firmaqkuna comunerukunam hina firmayaan.

¿Pitaq ayllukaayaanpaq qayatsinan?

Ayllukuna pushaqqunapa presidentinmi, mana pay kaptinqa Vicepresidentinmi llapan comunerukunata qayarir reunionta ruranan pishiq ayllu pushaqqunata estatutuchaw nishqannaw akranakuyaanan.

Hina comité electoralpis tsay reunionman qayatsimaanantsikmi comunidadpa reglamnetun nishqannaw.

¿Imatataq reunion nintsik?

Alli hatun patsatsikuymi, llapan comuneru papilchaw hutinkuna qillqashqa (churashqa) kaq aywayanan, may marcapitapis.

Reunionchawqa estatutuntsik nishqannawmi, imarakuynintsikkunaman yarparkurmi imatapis alliq parlarirnin patsatsintsik.

¿Imanawtaq reunionpaq qayatsikuyta wanashqa comunerukuna shayaamushqanta musyatsiy/ rikaraatsiy?

Qayatsikuyqa estatuchaw ninqannawmi rurakashqa. Tsay kikin firmashqa papeltam apantsik nutaryupa firmanwan juispa firmanwan karpis.

Declaraq kaqpa llapan hutintanam, DNInintan, maychaw taaraayashqantawan churayaan tsay papelman.

Qayatsikuy
papel

Wanantsik:

Kayman churayanki estatutuchaw ninqannaw qayatsikuyanqaykita, hinapis llapan comunerukuna reunionchaw patsakayaanaykita musyayanqanta.

Reunionpaq wananqantsik comunerukuna

Wanantsik:

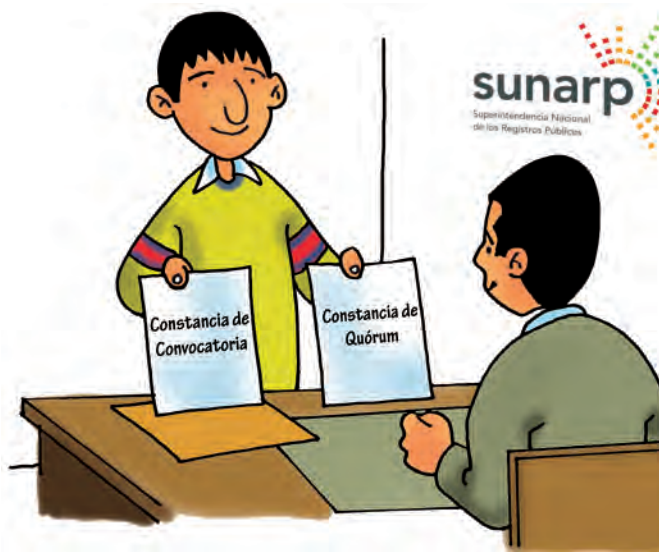
Kaymanqan churantsik aykapis comunerukuna derechuyaq padron libruchaw kayanqanta, llapan comunerukunapa hutinta, hinalla llapan reunion aywaqkunapa hutintapis.

QAYATSIKUYKUNAPAQ YARPAYKUNA:

Si tsun Comunidad estatutun nin: qayatsikuypaqa, periodikuparan willakushwa niptinqa kaytam ruras-hwan, tsaytanaman rikatsiyanman:

Qayatsikuyta periodikuman churanqantsikta, kikin periodikutapis certifi-casqa copianllatapis.

Mayqanpis autoridakuna estatuchawpis, leypapis poderyuqmi CONSTAN-CIAKUNATA, quyanman.

¿Imanawtaq huk papel alli kanampaq kanman?

Declarar qaqmi llapan hutinta, DNInintawan maychaw taarashqanta churanan, hina kay kikin papelta purisintanan.

Comunidad ninptinqa, tsay churanqan nunapa firmanpis churaranmanmi, juiznam tsayta rikapaarinman.

¿Elecciones constanciakunata mayqankunataq qillqayanman?

Eleccioneschaw directivata hukta churarqa convocatoryawan aykaq comunerukuna wananqanpaq constanciakunataq qillqayanman, comunerukunapa pushaqninmi, sit sun comité electoral kashqa tsayqa pushaqninmi qillkanman.

¿Imanantaq comunerukunapa reglamentunchaw ninqan hunaqkuna mana qayatsinakushqa kayaptin?

Tsynaw kashqakaptinqa qayatsinakuyanmanmi, tsay qayatsiychawnam churayanman imanir reglamentunchaw ninqan hunaqkuna mana qayatsikuyanqata. Tsay ninqanta qillqaq comunerupam responsabilidadnin kanman paymi musyan imanir mana qayatsikuyanqantapis.

¿Comunerukunapa pushaqnin mana qayatsikuptinqa imata rurashwan?

Si tsun comunerukunapa pushaqnin, wakinta/mayinkunata munantsu qayatsita, estatututunkuna nishqannaw, llapanpa comunerukunapa pitsqaqnin comunerukunam tsay markapa juizninman aywarkur qayatsikunanpaq mañakuyanman, pay comunerukunata qayatsinanpaq, paymi hina rikanman allipa imatapis patsaatsiyanqanta kikin certifiakaanpaq.

¿Ayka watataq comunerukunapa pushaqninkuna Directibachaw kayanman?

Tsaynaw karqa ley ninqan, estatuchawpis ninqan watayaqllam directibachawqa kayanman, directibachaw kayaanman wata usharitynqan, kikin comunerukuna pushaykaqnin directiba hukpiq akrakaanpaq reunionta qayatsinamllapaqnam, mananam huk imatapis rurayta ruraymannatsun.

¿Imaytaq mushuq yaykuqkaq directibaqa rurayninkunata qallan?

Churariyanqanq hunaqpitam rurayninkunata mushuq directibaqa qallaykun, si tsun mana tsay hunaqchaw qallan, tsayqa estatutunkunachaw ninqan hunaqmi llapan rurayninkuna qallayanman. Manam directiva rurayninkunata qallanmantsu manaraq elecciones rurakaptinraqqa.

¿Directibata Registrus Publicusman inscribisiyaanampaq imata rurayanman?

Estatutuchaw mañakuykunata alliq rikapaykur, llapan comunerukunata reunión kanampaq qayatsiyanan.

Comunerukunapa pushaqninkunapa peryudun ushakaaripinlla, huklla huk directibata akrayaanampaq qayatsiyaanman, yarpayay, directibaqa llapan comunerukunapa hutinchawmi estaduwanpis huk institucionkunawanpis imatapis churanakun.

Huk directivata akrayaanampaq kay kunatam rikayanayki/maakuyaanyki:

¿Qué debo hacer para ELEGIR a mi Junta Directiva?

- Comunerukunapa Yarqiqaqna pushaqninkunam huk directibata churayaanampaq reunionta qayatsikuyaan.
- Asambleataqa qayatsikunmanmi mayqanpis directibachaw kaq payqa kanman inceritu kaq directibapiqmi, estatuchaw ninqanawlla.
- Asambleachawqa kayanman llapan padronchaw kaq comunerukunam.
- Estatuchaw ninqannawmi ayllukayninkunapaq Qayatsikuyaanan, llapan comunerukunapis tsay hunaq ayllukaykuna qanqanta musyayaanapaq.
- Akrashqa directibaqa churaranman asamblea actachawmi, hina comunerukunapa libro de actaschawpis chuhraananmi.

YARPAYAY:

Elección ushakaaripinqa, yarquqkaq directivam, llapan elecciones kanqan documentukunata/papelkunata, yaykuqkaq directibaata qunan, tsaywan Registros Publicusman inscribikuyaananampaq/churatsiyaananapaq.

¿Ima documentukunata apaa-man directibata inscribítsinaapaq/churatsinaapaq?

Kay documentukunatam apayaanayki:

- a) Registros Publicus quyashunqayki papelmanmi mañakuyanqaykita qillaqayanaykipaq/churayaanayki.
- b) Inscripción mañakuqkaq comunerupa documentumpa copianta.
- c) Elección de junta directiva kanqan actapa copianta Juezswan aw Registros Publicuspa Fadataryunwanpis sellarkatsir apayaanayki.
- d) Aywakuqna Junta directibapa presidentin Asamblea Generalpaq qayatsikunqan constanciata quyanman.
- e) Yarkuq directibapa pushaqninmi constanciata qunman, tsaychaw ninman wanashqa comunerukunam reunionchaw kayashqanta yaykuq directivata akrayaanapaq, hina tsay constanciata pis apayaanayki.

Yarpayay:

Si tsun llapan padronchaw kaqwan vota q comunerukuna reunionta aywayashqa kaptinqa, mananam Registrus Publicusta qayatsikuy constanciata apashwannatsu, reunionpaq wanashqa kaq comunerukuna kayaqanllatanam, llapan comunerukuna aywanqanta, tsaynaw asamblea alli rikashqa kanapaq.

Actachawqa ninman: llapan reunionchaw kaq comunerukunam pat-sakaayarqan yaykuq directivata churayaanapaq manam mayqan manam nirqatsu nishpa churaranman.

¿Imanantaq Junta directibata haqiyaanan wata ushakashqana kaptinqa?

Si tsun junta directibapa Peryodun ushakashqana kaykunatam rikaayanayki:

Junta directibachawqa kayanman patsakaayanqan watakunallam; hinam wa-kin Comunidad Campesinakuñaqa directibankunata niqan watakunalla akra-yantsu, tsaymi ley/kamatsikuy riqishqa pushaqninkuna kantsu.

Kaykunam ruraykunan yuriyaamunman:

**Estatutuchaw payku-
nalla directibachaw
kayaananpaq niptinqa:**

Si tsun Comunidad Campesinapa Estatutunchaw Directiba haqiyaanan wata ushakaaripinpi hina ki-kinkunalla directibachaw kayaananpaq nin, tsayqa paykunallam comunidapa hitinchaw imaykatapis rurayaan.

Kayta yarpayay:

Se recomienda modificar el estatuto en el sentido de permitir la continuidad de la Junta Directiva.

**Estatutu mana
paykunalla directiba-
chaw kayaananpaq
niptinqa**

Si tsun Comunidad Campesina estatutunchaw nint-
su unaykaq pushaqkunalla directibachaw kayaa-
nanpaq, tsayqa kaykunaqa huk directibata chura-
yaananpaq qayatsikuy llapaqnam kayan.

Allaapa alliq musyanantsik:

Comunidad campesinachawqa, paykunapitam imanaw kawakuyaa-
nan:

- Manam pimay rikapaanantsu registrosman churatsikuyanta estatutu ninqanpita ichik uranpayllapa kamatsiqninkuna-
ta churayanqanta.
- Estatuchawqa ninmanmi huk cargukunapis pushaqninkuna-
paq kananpaq.

¿Imanantaq junta directibata churaris Registrus Publicusman mana inscribitionsiqqa kayaptingqa?

Tsaynaw kaptinqa hukpitam RIQIPAY ASAMBLEA GENERALTA QAYATSIYANAN (AGR).

Kay Asamblea inscribitionsiqqa allim hukta aykatapis mana inscribitionsiqqa kaqkunatapis riqitsinapaq tsaynaw inscribitionsinapaq.

Tsay riqitsinapaq Asamblea generalta churatsinapaq/inscribitionsinapaq Registradormi mañakunman:

Asamblea Generalpa riqitsishqa actampa copianta notaryupa, Oficina registralpa fedataryunpa mayqanpapis certificashqata, Wakin Mana notaryu kaq markakunachawqa mayqanllapis Juis kaqwan certificatsiyanman.

Wanashqa documentukuna:

- Sunarppa formularyunmanmi inscripción mañakunintsikta churantsik.

- Kay ayllukaytaqa/(asambleataqa) qayatsinan tsay yarquq presidentim hina kay yaykuqkaqpis mana inscribitionsiqqa directibachaw kaq.

- Tsaywan apatsiyanman qayatsikuy constanciata, wanashqa kaq comunerukuna AGRchaw kayanqanta, ushaq directibapa presidentinmi suscribinman tsaytaqa.

- Tsayman yaqaatsishwan AGRtupa papelninta/constanciata, yarquq presidente firmashqanta.-

AGRtupa actanchawqa kanman: a) reunionchaw unay mana inscribitionsiqqa kaq eleccionta awniyanman . b) llapan directivakuna kayanqanta imapiq, imayyapqis kayanqanta churayanman.

Cuentata qukuyay:

-Huk huk kunatapis aaninapaq allim inishishwan.

-Manan Wakin Ayllukaykunapa certificashqa documentukunapa copiakunata awnintsiknatsu.

-Comunerukunam fedataryupapis notaryupapis documentunkunapa copiankunata certificatsiyaanan.

-Mana estatutu inscribitionsiqqa kaptinqa manam impedintsu directiva eleccionpaq inscripciónta mañakuptin.

¿Mayqanyantaq aanimanapaq reglakuna kayan?

1. Si tsun Comunidadpa estatutunta inscribishqaraqtsu kayan, tsay hanaq manam directivapaq elección kanqanpaq inscripcionta mañakuyaptin shu yatsinmantsu.
2. Estatuchaw imayyaq kanqanta, ushanqanta, ushakashqana, mana ushakashqana imanawpis kaqninkuna kanqanta manam rikapaayaanantsu.
3. Huk Persona Juridicapa comunidadnipa hutishqa kaptinqa, hina churatsinami hutinta/iinscribítsinaami may markachaw Comunidadnii kanqanta churaykatsir.
4. Comunidadpa directibanta anikaayaanapaq manam ishkay kuti akranakuy/reelecion kanantsu, huk carguchaw kayaptinpis, unayna churashqa kaptinpis mananam kutiyanmannantsu.
5. Eleccionchaw/akranakuychaw huk listalla kashqa kaptinpis manam tsaytaqa rikapaayanantsu.
6. Si tsun mayqanpis directibachaw/pushaqninkuna kaq aywakun/yarqukurin, qarkuriyan, hukman churariyan, tsaypaq huktam churantsik asambleachaw, hukta churayaanapaq manam comité electoral-taraqtsu churayaan, kay kaptinqa certificashqa actapa copiantam apayanman tsaychawnan patsakaayanqan ninman.
7. Si tsun kikin directivachaw kaq yarqukurin, aywakun, tsayqa apayaananmi yarqukurishqan papelta/cartata. Notaryupa, mayqanpis oficina registralpa fedataryunpa certificashqa copiata.

COMUNIDADNINTSIKPA PAPEL- NINKUNATA REGISTRO PREDIOS WAYIMAN INSCRIBITSINAPAQ/ CHURATSINAPAQ RURAYKUNA/ WILLAKUYKUNA

Kay Corte de Interamericana de Derechos Humanos wayiqa allí shumaqllapa willakun, “Comunerukunapa chakrankunapaq”, Comunidad chakrakunaqa, llapan comuneru chakra muruqkunapa, ashmankunawan, hachakunawan unay patsapita kawayanqanmi kayan. Tsaynawlla wayinkunawan hina markakankunachaw taarayanqanpis, unay unay patsapita kawayninkunawan, yachayninkunawan, uryayninkunawan patsa mamawan shumaq kawakuyan.

Ley N° 246557 chaw, Ley de Deslinde y Titulacion del Territorio de Comunidades campesinaschaw; 2 yupay Articuluchaw nin Comunerukunapa chakrankunaqa unay kayaapunqankunam wakinkunaqa Reforma agrarianishqanpiq chaskiyanqanmi,. Hina Comunidadkuna mana murana chakrakunatapis, titulunchaw mayyaq ninqanyaqpis tsarayaanan.

Tsaynawllan kay yupay Ley N° 26505, 2 articulunchaw nin unaypita comuneru nunakuna chakrankuna muruyanqanta: tsaynawllan 10kaq artikulunchawpis nin, comunerukuna kikinkunapura llapan ruryinkunata rurayanan kikinkuna kawayninkunachaw, yupay Ley N° 26505 ninqantawan yaskiyanan. Hina kay Ley willakun 11kaq artikulunchaw imanaw wakin rurayninkunata Comunidadkuna rurayanapaq, chakrankunata huk muruyanapaq, wakin comunerukuna mayinkunawan papelkunata qillqapanakuyanapaq, ruraykunatapis llapan Comuneru ayllukarkur patsaatsinakuyaananapaq, kaypaq emunerukunapa votunkuna chanan dos terciosman, llapan patsaatsipakuyanqan rurakaanapaq.

Kay shamuq papelkunachawmi, shumaq willapamantsik, imanaw comuneru nunakunaqa comunidadninpa papelninkunata Registro Publicos wayiman inscribtsik apayaanapaq.

¿Maychawtaq Comunerukuna chakrankunata mana quchiyaa-nanpaq nin?

Comunidad chakra kikin comunerukunapa kanqanta riman, Perú suyupa Constitucionninchaw, tsaynawllam wakín suyukunawan Perú suyuntsik trata-dukunata qillqankanchawpis riman, tsaynaw ducumentukuna kaqpinmi lla-pan kuumuneru nunakunapa Personeria juridicawan Legal kayapun. Llapan Comunidadkunam Registro Publicos wayiman papelninkunata inscribtsik apayanan, mana huk nunakuna chakrakuna quchiyananpaq. Comunidadku-naqa llapan papelninkunata Registros Públicos wayiman inciribtsik apaya-nan, maa castillaanu shimichaw INMATRICULACION niyan. Tsaymi Comu-nidad chakrakunata Registro Publicos wayiman inscribtsishwan mana pipis quchimaanapaq.

YARPAY:

Kay Registros Publicos wayiqa llapan comunidadkunatapis papelninku-nata inscribtsirllam yanapan. Registros Publicos wayiqa nimayqan co-munidadkunapapis titulunqa kuntsu. Paykunaqa wakín Comuneru nu-nakunata musyatsiyan Comunidad chakrakuna dueñuyq kayanqanta.

Willapay:

Comunidadnintsikpa titulun yarkamunanpaq, nawpata pushaqninkuna/ autoridadninkuna *Registro Publicos* wayiman inscribtsiyanan Comuni-dadnintsikpa Persona juridican kananpaq.

¿Ima problemakunataq comunidad pura chakraraykurkan?

Mana Comunidadpa chakrankunata mana Registros Publicusman inscribítsishqa, kay problemakunan kan:

Comunidadnintsikpa chakrankuna huk nunakuna .

Wakin comunerukuna, comunidadnintsikpa chakrankunata kikinkunapatanaw titulakuriyan.qa.

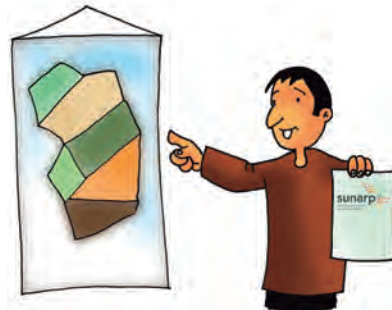
Wakin Comunerukunaqa comunidadninpa linderunkuna mayyaq kanqanta musyayantsu.

Hanaanakushqata wakin comunidadkuna, comunidadnintsikpa chakrankunatawan inscribiritsiyanga kikinkunapatanaw, miinakunapis, luskunata apaqkunapis, hatun proyectu ruraqpis mana ruwakushpa comunidadnintsikpa chakrankunachaw lluta lluta uqtikacharkur yaykariyanqa.

Kuumunidadnintsikpa chakrankunatam, wakin nunakuna invadiyan, huuranan kuumunidadnintsikpa chakrankunata kikinkunapachawnaw taakikuykuyan, kikinkunapatanaw rantikuriyan.

¿Imapaqraykurtaq comunidadnintsikpa papelninta Registros Publicus wayiman inscribítsik apantsik?

Comunidadnintsikpa papelninkunata Registros Publicusmanqa inscribítsik apantsik, saneamineto físico legal rurakananpaq. Tsaynaw hina comunidadnintsikpa llapan chakrankuna kanqanta willakunapaq/ musyatsinanpaq.

¿Imaraykurtaq comunida chakrantsikta SUNARPman inscribtsishwan?

- ✓ Comunidanintsikpa chakranta papelwan taapanapaq kaykunapaq:
 - 1) Chakrantsichaw Yaykur yarqurmi purikunantsik
 - 2) Munashqantsikmannaw murukunapaq, waatakunapaq, yakunta upuynapaq, wayranta shuqunapaq, shuamaq naaninkunapa purinapaq, wayintsik ruranapaq, qurikuna kaptinqa tsayta hurqanapaq.
 - 3) Murukuynintsiktawan waatakuynintsikta mikurpis rantikurpis munashqantsiknaw ruranapaq.
 - 4) Munashqantsiknaw dispunikunapaq/patsaasinapaq, rantikurpis qara-curpis.
- ✓ Kay comunida chakrantsikta pipis hukpita inscribtsikuyta munaptin chikikunapaq.
- ✓ Kay comunidanintsikpa chakrapapelnin kanqanta pitapis yaykamita munaqta willanapaq.

¿ Maychawtaq comunida chakrantsikta inskribtsishwan?

Comunida chakrantsikta inskribtsimanmi:

- ✓ Markantsikchaw Kaq SUNARPwayichaw.
- ✓ Atskaq SUNARP wayi kaptinpis markantsikchaw kaqmanmi inskribtsinantsik.

¿ Ima papelkunata apantsik comunida chakrantsikta inskribitsirnin qallanapaq?

Apantsik kay papelkunatam:

- Chakrapa títuluntawan, resolucionnintam. Direccion Regional de Agricultura-rapiq hurqanqantsikta.
- Planuntawan characrantsikpa linderu/muhun papelninta. Taarashqantsik chakra mayqan kikintsikpa kanqanta, taapanqantsikta, quynintsiklla kaqpis papelchaw kaykanan/nikanman/rikaraykaanman.

¿ Imanirtaq inscribikuykur qallashqa, catastro wayi nishqanraq papelta ruramunan?

Inskribitsikurnin qallashqaqa, catastro wayi niyashqanran papelnintsik ruramunan, mana chakrantsik pipa hutinchaw kashqanta, mana pipapis papelnin kashqanta musyatsimanapaq, pipis hutinchaw inscribtsikushqana kanptinqa tsaychawmi rikarayamunqa.

¿Imakunata apantsik comuni- da chakrantsikta inskribitsir qallanapaq?

COMUNIDAPA CHAKRAN	COMUNIDAPA KARUKAQ CHAKRANMAN REFORMA YAYKUSHQA KAPTINQA	COMUNIDA CAMPESINA CHAKRA RANTINQAN
a) Piwan muhunnintsikpiwanpis tinkupuranqantsik acta ruranqantsikta	a)) Titulunta.	a) Pitsqa watapitana chacra tsararayanqanta ninqan papelkunata. Titulu suplementoryu nishqantapis.
b) Plaanuta	b) Plaanuta	b) Plaanuta
c) Ayka medishqan papilkunata Memoria descriptiva papelkunata	c) Chakra imanaw Kanqan papelta registru Rikapaaramunqanta, Firmashqata; Direccion de AgricuAgricultura Agriculturapa Visashqata.	c) Imanawpis chakrayki kanqan ninqan papelta; tsay memoria descriptiva nishqanta.

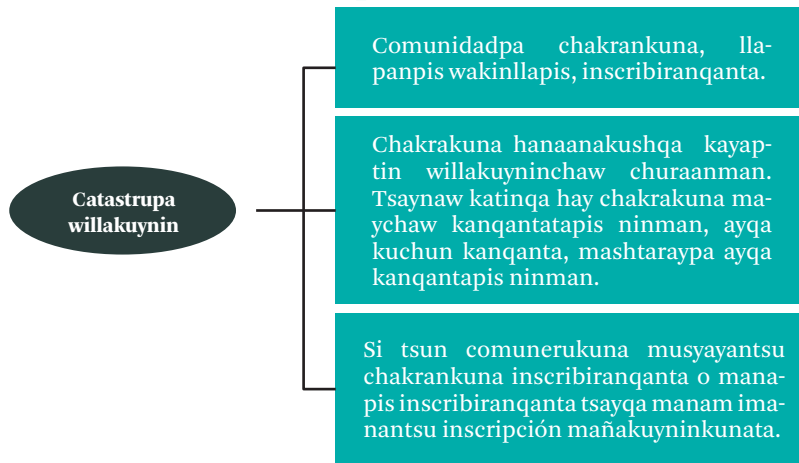
Tsay hananman huk papelkunatapis apanapaq

Catastru rurashqana kaqchaw tuna chakrakunata	Manaraq Catastru rurashqakaqchaw tuna chakrakunata.
a) Hay catastruchaw ima musyakuypis kaq papelta, tsay certificado nishqantapis	a) Mana catastro rarakashqan niq papelta, huk wiraqutsa, tsay comunidachaw kamatsikuq rurashqanta.
	b) Chakra kuchunpayninkaq plaanuta.
	c) Imanawpis chakrayki kanqan ninqan papelta; tsay memoria descriptiva-chaw nishqantapis.

¿Imataq catastruqa?

Tsaynawqa riqintsik, comunidad chakrakuna qillqaraqtam. (Tsayqa llapan nunakuna chakrankunam churaraqmi, tsaytam rikanstik planunishqanchaw).

¿Catastrupa willakuyninchaw imataq churaran?

Yarpay. Mana chakrapa planunchawpis papelninchaw ninqan haylla kap-tinqa/ mana tinkuptinqa planuchaw ninqanmi valin. Tsay planutanam computadorawan rurashqa kaqta yanaqaatsinan (Memoria descriptivata).

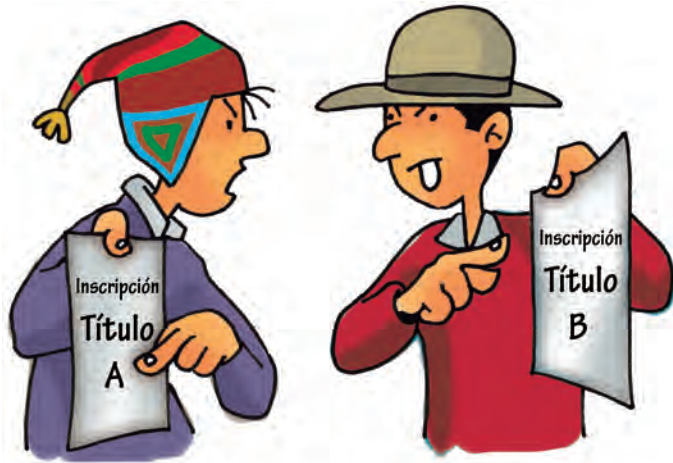
¿Imaytaq titulukuna pura tinkupuraanakuy kan?

Manam hinanllatsu titulukunaqa kayanqa:

- Hinanlla ishkaq comunidadpaq kar.
 - Mana hinanlla kikin comunidadpaq kar.
- Kaytaqa makuyan llapan titulukunata rikarmi.

Inscripcionta qallayap-tin incompatibilidad kanman, huknin titulu hukaqta inscribikunanta chikiptin-pis mana haqiptin-pis, huknawpis kanman, hinanllapis titulukuna kayap-tin.

Si tsun rakis-kashqa chakra-paq tituluta mañakushqa wakin llapanpa kaq chakrata huklayaatsint-sik, unaypi-qpis huk tsay hi n a n p a q mañakuy kan incompatibilidada rikaa- napaqqa Re- g i s t r a d o r m i

catastrupa willakuyninta mañakunam, Tsay catastrupa willakuyninchawnan mayqanpis hanakushqa kaqta tsay inscripción mañakuyanqanchaw kaqta ninman.

Si tsun catastrupa willakuyninchaw llapanmi, wakinllam hananakushqam kayanm niptinqa segunduchaw inscripción mañakuqtam manam inscribikuyta puedinkitsu nishwan.

¿ Imanantaq titulukuna hi- nanllatsu kayaptinga, mana catastrupa willakuyninta ma- ñashqa karqa?

Tsay titulu ashikaq HUKPIQ inscripcionta mañakunman papelkuna chasqiq ventanillata aywaykur, tsaynam huk ragistradorman aparatsiyanpaq, paynam chunka hunaq llachaw imatapis nimunqa, tsayta alliq rikaananpaq, alliq mañakuyta yaskinanpaq catastrupa willakuyninta altsarinan.

Registradornam alliq ri-
kaarir hinanllanam ka-
nanqa allim tituluykiku-
na nir registranqa hukpiq
yaykushqa tituluta.

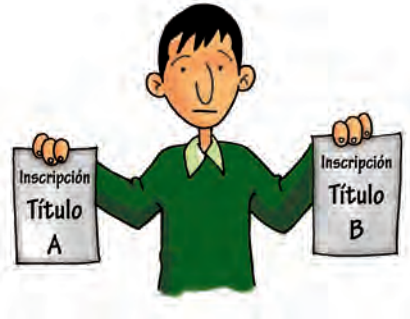
Hinan oficina registral
instanciallachaw titulu
apelashqa kaptinqa Tri-
bunal registral catastrupa
willakuyninta mañanan,
tsaychawna rikanqa maa
hanaanakushqakush, manakush hananakushqa chakrakuna kayanqanta.

¿ Comunerukunapa chakrankuna aykalaayanaw- taq hananakushqa kanman?

- **Llapanninpi hananakushqa kaptin.** Llapan comunerukunapa chakrankuna huk comunidapa chakran rurinchaw kaptin, área natural protegida nishqa rurinchaw kaptinpis.
- **Wakinlla hananakushqa kaptin.** Ccomunerukunapa wakin chakrankuna huk comunidapa chakrankuna rurinchaw kaptin, huk área natural protegida nishqa rurinchaw kaptinpis.

¿Imaytaq ish kay papelkuna hukllaylla comunidapaq kan?

Ishkaqyashqa kayan:

- Huk chakrallapaq ish kay kima hinan papelkuna kaptin.
- Llapanninpi wakinninllapis comunidad chakrakuna hukwan hananakushqa kaptin.

¿Imanantaq huk chakra wakinninllapa huk papelyuq chakrawan hanawaraanakuptin?

Hanawarashqa kaqtaqa manam inscribisiyaannantsu mana hanawarashqa kaqllatam inscribisiyaanan.

Si tsun ishkan hanawarashqa kaq inscribishi qana kayan, tsaynaw karqa hukninkaqa wichqatsiyan. qipachaw inscribisiyanqanta wichqatsiyan.

¿Imanawtaq comunidad chakrakunata rantintsik?

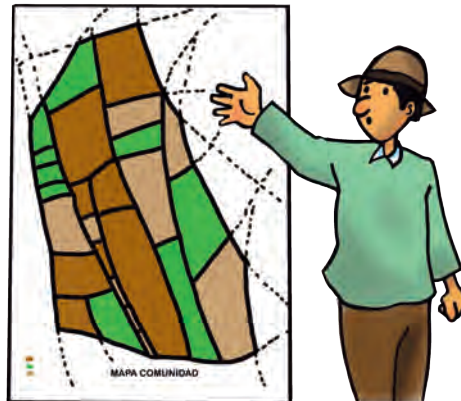
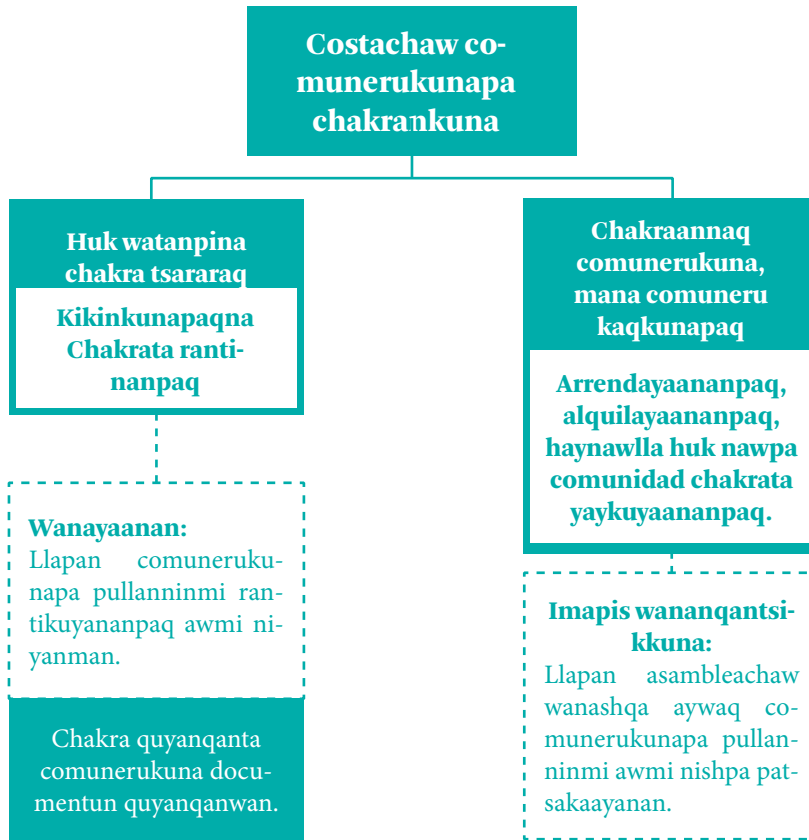
Sierrachaw comunidad chakrakunata rantinapaq

- Hipotaykapa
- Alquilakuyupa
- Huknawpapis
- Rantikunapaq kaqkuna

Mañakuykuna:

Llapan ish kaypa kimanman rakikaaratsir comunerukunam awmi nishpa hatun reuninkunachaw patsakaariyaanan.

Quorumta (wanashqa comunerukuna) rikaatsinapaq, registrus publicusmanmi apanantsik, notaryuwan sellarkatsir, comunidanintsik costachaw, sierrachaw selwachawpis kanqanta willanantsik.

Comunidadpa hutinchaw ruraykunata rurayaanapaq Registros Publicusran poderninkuna qunman.

Reunionpaq llapan wanashqa comunerukuna kananapaq Declaración Juradawanmi Registros Publicusta willashwan tsaychawmi nishwan, maychawpis

comunidadnintsik kanqanta (sierrachaw, selvachaw, costachawpis kaqta), comunidadpa pushaqninpa firmanwanmi aywanman (tsay firma notaryupa, juispa, fadatoryupapis mayqanpapis certificashqa kanman).

Comunidadpa pushaqninkuna comunidad chakrakunata rantikuyaanaq puntataqa Registro de Personas Jurídicaschaw poderninkunata inscribisiyanman tsaypaq ayka comunerukuna reunionchaw kayananta musyanapaq huk declaración juradawan Registro de Personas Jurídicaschaw mañakuyanman, tsaychawnan niyanman comunidad maychawpis kanqanta Costachaw, sierrachaw, selvachawpis kanqanta Comunidadpa pushaqninpa firmashqa kanman, tsay firmanna notaryupa, fedatoryupapis Juis de Paspapis certificashqa kanman.

Poderninkunaqa kanman chakrakunata comunerukunata, mana comunerukunatapis rantikuyaanaq. Tsaypaqnam Estatuchaw ninman mana comunerukunatapis chakrataqa rantikushwanmi, mana tsaynaw niptinqa estatutu ninqantam rurashwan.

¿ Imatayantaq wanantsik comunidad chakrata rachinaku- napaq /rakinakunapaq?

Antimarkachaw comunidad chakrakunata rakinaku- yaanapaq

Wanashqakuna

<p>Comunidad Campesinapa propiedadnin kanqanqa Registros Publicschaw churaranman inscribishqapis kanman.</p>	<p>Chakra rachinakuykaq papeltam chaatsiyanman.</p>
<p>Llapan comunerukunapa pu- llanpa kimanman rakikashqa kaqmi awniyanan, kayta rurayaa- napaq comerukunapam pat- sakashqa kanman.</p>	<p>Catastralpa Willakuyninpa co- piana tsay copiachaw kanman imanaw chakra rakikanqan, allí kanqanta, mana allipis kanqanta, tsaykuna aywanman planuntin hina memoria descriptiba wanpis.</p>

¿Imanawtaq Comunidad Chrakrakunata rantikuna- paq kaqta rakintsik qunantsi- kpaq?

Compraventa título kaptinqa paykunapa kaqtam rakintsik, hina haypa kaqtapis rikantsik (paypaq kaqta, rakinantsik kaqta) tsay chakrataqa mana inscribtsita pueidianqatsu, mana alliq rakikaatsiyaptinqa, tsaypaqmi kanman compraventa contrato.

Si tsun Compraventachaw paypaq kaqchaw aykapis chraka kanqantam nina, manam tsayqa inscribtsinantsiktsu, inscribtsiyaananpaqqa puntata raki-kaytaran mañakuyaanan (independización: rakikaytaran, mayqanpis, ayqa-

tapis comunidad chakrapiq rantiyancanta) contratuchawnam ninman ayka chrakra rantinyanqanpis.

Sitsun Registrador Publicu musyantsu ayka rakiyaananta alliq kananpaq tsaynaw ayka chacra rakikaykaqta alliq kayiyaananpaq, ishkan contrato ruraqtam mañanman escritura publikata, tsay escriturachawnam rikaanan comunidad chakrapiq aykapis rakiyaanan kaqta.

Comunerukuna imanawpis crakrankunata pitapis rakiyaananpaq, rantikuyanaanpaq, pitapis quyananpaq Articulo 89 de la constitución Políticachawmi nin hinallam articulo 7 de la Ley de comunidades campesinachawpis, Comunidad campesinaku napa patsankunaqa manam hukllaqllapaqnatsu kayan, tsaymi kikinkunana imayka tribututapis rikaayaan hinallanam derechunapis comundaninkunapaq kan tsaypaqqa Pagina 39 chaw ninqantan rikaayaan, allí rurayaanpaq.

¿Imanaw kaptintaq catastru shuyay kan?

Kay comunidad chakrata inscribtsinapaq, plaanuwan mana registruchaw kaq titulu mana tsaynawlla kaptin, Directiva N° 01-2008/SNCP/CNC nishqantam rurantsik.

HIRKACHAW KAQ	
Ayka kaq (ak)	Shuyay %
Manaraq huk kaq	7.5
Hukpiq pitsqayaq	6.3
Pitsqapita hananman kaq	3.0

Manaraq inscribtsishqa kaqpaq llapan comunidad territoryuta musyayaanpaq tituluchaw planukaqtam rikanyaanan.

¿Mayqan ruraykunataq registratsikunapaq kan?

1. Partida inscripcionpaq leyqa kaq shuyaynin kaq.

Comunidapa rurayninkunatawan de-rechunkunata chakra Registruchaw, Persona Juridica nishqanchaw churatsinapaq/inscripcion mañakuyangan, papelkunata chaskiyaptin, manaraq chaninta apayashqa kayaptin munayantsu, tsayqa pitsqa chunka hunaqyaqmi Registrus shuyayaan.

2. Comunidad chakrakuna huk kunapiq rakita munarnin tituluta mañakuyanganpaq mana plaanun kaptinqa:

Comunidad chakrapaq independizacianta/rakikayta munar mañakuyanan, mana planun kaptinqa, Registrador manam aanintsu mana kima (3) hunaqyaq apaptinqa. Mana aaniyap-tinqa/tachayap-tinqa, kima (3) hunaqyaqllam kaykanan, yapay mañakuyaanpaq, inscripción mañakuq nuna Registradorpa hananmanmi/superior-ninmanmi tsayta rikaananpaq apatsinman.

ACTAKUNA, CONSTAN- CIAKUNAPIS, ESTATUTUKU- NAPIS KAYNAW KAYAA- NAN

- HUK FORMATU** Directibata akraayaanapaq acta.
- ISHKAY KAQ FORMATU** Directibata akraayaanapaq qillqaypa qayatsinakuy kanqan constancia
- KIMA KAQ FORMATU** Directibata akraayaanampaq, shimillapa qayatsinakuy kanqan constancia
- CHUSKU KAQ FORMATU** Directiba akranakuypaq wanashqakaq comunerukuna aywayanqan (quorum) constancia.
- PITSQA KAQ FORMATU** Asamblea Generalpa riqipayninpaq kaq acta.
- HUQTA KAQ FORMATU** Directibata akraayaanapaq tsaypitana Estatuto aaniryanqan kaq acta.
- QANCHIS KAQ FORMATU.** Tsaynaw Estatutu kananpaq.

HUK KAQ FORMATU

DIRECTIBATA AKRAYAANANPAQ ACTA

Comunidad Campesina "....."pa localninchaw,, Distrituchaw provinciachaw Suyuchaw , hunaqchaw tuyuchaw (hora), Killachaw, Watachaw, llapan padronchaw kaq comunerukunapa pushaqninpa (presidentipa hitin churayay)..... (puntakaqta u qipakaq qayatsikuy qaqta churaray)/(primera segunda convocatori)..... qayakuyninta chaskirir comunerukuna estatuchaw ninqannaw ayllukashqa kayan, ayllukaypaq/reunionpaq wanashqa kaq comunerukuna kaqta puntata rikaayaan (quorumta) reunionta qallayaanpaq.

Tayta (presidentipa hutikunata churayay) Comunidad Campesinapa pushaqnin/presidentin, llapan ruenionchaw/aylluchaw kaykaqkunata allim aywakayamurqunki nirir, secretaryuta, tutay ayllukaychaw patsakanqantsikunata nawintsaramuy nishpa mañakurin. tsay kunam kayan:

HUK. Junta directivatam 201.. watapiq - 201.. watayaq llapan rurayninkunta kaychaw patsakanqantsiktapis hunaq piqmi qallayanqa watayaq kayanqa. Tsaynam kallaykushun patsakuynintsikta.

PATSAATSIPAKUYKUNA:

1. Directiba akray 201 watapiq 201... watayaq kayananpaq.

Tsaypiqnam comunerukunapa pushqnin//presidentin periodunkuna ushakaykaqtana llapanta willapan, huk directibatana akranantsik 201 ... watapiq 201 ... watayaq kayananpaq nishpa kaayiratsin llapanta.

Alliq llapankuna parlakurir// rimakurirnam patsakaarirna elecciones kananpaq churanakuriyan 201 ... watapiq 201 ... watayaq shamuq directiba kananpaq.

Estatutu ninqnnawmi huk comuneruta ,..... (tsay comunerupa hutinta churay) (kikin presidentillapis, secretaryupis, huk comunerupis, huk comite electoralpis) eleccionta qatitsinanpaq mushuq directiba ta akranakuyaanpaq comuneru mayinkunata kamatsiyaananpaq, tsaynawpa llapan comuneru mayinkunata mayqanllatapis munayanqanta niyaananpaq akrariyaananpaq mañakun, 201... watapiq 201.... watayaq kayanqa hunaq Killachaw 201 watachawmi patsakanqantsikkunata ruraw qallayanqa.

Alliq yarpachaarirna,rikapaarirna, candidatunkunata churariyan, aykaqpis pushaqkuna kayannanpaq rikaarir:

Comunerukunapa Presidentinpaq// pushaqninpaq akranakuy

Paykunan candidatukuna qayarqan:

- 1..... DNI nin.....
- 2..... DNI nin.....
- 3..... DNI nin.....

Alliq rimarikurir churakaarirnam, botacionchaw botuwan presidenti yarkurqan tayta.....

Vicepresidentipaq akranakuy.

Paykunam candidatu qayarqan:

- 1..... DNI nin.....
- 2..... Dni nin.....
- 3..... Dni nin.....

Alliq rimarikurir churakaarirnam, botacionchaw botuwan presidenti yarkurqan tayta.....

Secretaryupaq akranakuy

Candidatukunam qayarqan:

- 1..... Dni nin.....
- 2..... Dni nin.....
- 3..... Dni nin.....

Alliq rimarikurir churakaarirnam, votacionchaw botuwan presidenti yarkurqan tayta.....

Tesorerupaq akranakuy

Kay candidatukunam qayarqan:

- 1..... Dni nin.....
- 2..... Dni nin.....
- 3..... Dni nin.....

Alliq rimarikurir churakaarirnam, botacionchaw botuwan presidenti yarkurqan tayta.....

(Kayta yarpayay/ rikaayay: junta directibata hutitsatsinapaq comunidapa estatutun ninqannawmi rurayankiman)

**KAYNAWMI COMUNIDAD CAMPESINA “” PA DIRECTI-
BAN 201.... WATAPIQ 201 ... WATAYAQ AKRASHQA CHURAKAARIN.**

Presidenti
Vicepresidenti.....
Secretaryu
Tesoreru

**Manana imapis patsaatsipakuy kaptinna, tsay reunion tsayllachawna hora
tsay hunaqlla ushakaarirqa, llapan reunionchaw kashqa kaqkuna allí kashqanta
nirnam actachaw firmayarqa hitinkunta qillqarir.**

Hutinkuna	D.N.Inin	Firman (Rukaanawan wayllan)
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*Presidentipis, secretaryupis, comité electoralpa pushaqninpis mayqankaqpis actatachaw
firmayanman.*

ISHKAY KAQ FORMATU

DIRECTIBATA AKRANAYANANPAQ QILLQAYPA QAYATSINAKUY KANQAN
CONSTANCIA

Nuqa (hutykita churay) DNI.....
 Yuq wayiyuq
 distrituchaw Provinciachaw, comunidad campesina
 “.....” presidentin kayniychaw RAYKUR 5.9.1 de
 la Directiva N° 010-2013-Sunarp/SN, ninqannaw BAJU JURAMENTU DECLARAA AY-
 LLUKAY karqan hunaq killachaw 201... wata JUNTA DIREC-
 TIBATA 201 Watapiq 201..... watayaq kayananpaq akrayaanapaq, tsaymi
 llapan comunerukunata estatutuchaw ninqannaw llapankuna convocatoryata mus-
 yayarqan.

Tsay convocatoria papelchaw kaynawmi nirqa:

Esquela de convocatoria:

QAYATSINAKUY/CITASYUN

..... killa 201

Taytakuna:
 “.....”Comunidad campesina pa nunankuna

Kay citascionwanmi llapaykikunata “.....” comunidad
 Campesina chaw reunión directibata akranapaq kananpaq willayaq/qayatsiyaq:

Puntakaq qayatsinakuy:
 Hunaq Killa Wata:
 Tuyu (hora):

Qipakaq qayatsinakuy:
 Hunaq Killa Wata:
 Tuyu (hora):

Kay ayllukayqa “:.....” nishqan comunidad campesi-
 napa localninchawmi kanqa, tsaychawmi llapantsik patsakaashun mushuq di-
 rectibata 201 Watapiq 201.... Watayaq kayananpaq churashun kayananpaq.

Llapan kuyayniwan.

.....
 Comunidad Campesinapa pushaqnin
 (Firman y Sellun)
 Hutinkuna

Llapan kaychaw ninqanmi razunpa tsaymi imaykapaqpis allí kananpaq firmata churamuu.

..... markachaw, Hunaqchaw Killachaw
..... 201... watachaw
(Marka) (Hunaq)(killa)

Comunidad Campesinapa pushaqnin
(Firman y Sellun)
Hutinkuna

KIMA KAQ FORMATU

DIRECTIBATA AKRAYAANANPAQ, SHIMILLAPA QAYATSINAKUY KANQAN

Nuqa (hutinkunata churay) DNInin
..... Yuqwayiyuq dis-
trituchaw Provinciachaw “.....”
comunidad campesinapa presidentin kayninchaw, 5.9.1 de la Directiva N°
010-2013-Sunarp/SN, ninqanta alliq yarparkur (kamakuq yayantsikpaqraykur) nimuu:

Asamblea directibata 201 Watapiq 201..... watayaq kayaanapaq lla-
paa comunerukuna akrayarqaa kay hunaq killachaw
201... watachaw, tsaymi llapan comunerukunata, estatutu comunalnikunachaw nin-
qannaw, shimillapa qayatsishqaa, kikikuna imaypis qayatsikuuyanqanaw, llapakuna-
ta willarqa musyayaanapaq.

Llapan comunerukunam musyayarqan asamblea kay hunaq killa 201 Wa-
tachaw tuyu (hora), kayhinallachaw kananta, kay ruraykunata patsaa-
riyanapaq:

Directibata 201 watapiq 201... watayaq kayananpaq akray.

Llapan ninqaami razunpa tsaymi ima paqpis allí kay documentu kananpaq firmata churamuu.

.....markachaw, Hunaq Killa
201... wata
(Marka) (Hunaq)(killa)

Comunidad Campesinapa pushaqnin
(Firman y Sellun)
Hutinkuna

PITSQA KAQ FORMATU

ASAMBLEA GENERALTA RIQIPAYNINPAQ KAQ ACTA.

Comunidad Campesinapa localninchaw, Distrituchaw provinciachaw regionchaw hunaqchaw tuyuchaw (hora), Killachaw 201....., watachaw, llapan padrón libruchaw kaq comunerukuna ayllukayashqa tsayraq akrashqa directiva, manaraq inscrito kaq comunerukunapa pushaqninpa (**presidentipa hutinta churayay**) tayta..... qayakuyninta chaskirir

Comunerukunaqa ayllukashqa kayan estatutukunachaw ninqannawmi (**mayqantapis qayatsinakuy qaqta churayay**)..... reunionpaq wanashqa kaq comunerukuna kaqta (quorum) puntata rikaayan reunionta qallayaanapaq.

Tayta comunerukunapa pushaqnin akrashqa manaraq inscrito kaq puntata llapankunata allim aywakaayamurqunki nirir reunionta kicharqan, patsakayananta nawitsaarin:

1. Asamblea Generalpa riqipayninpaq kaq Directiba 201... watapiq 201... watayaq kayanqanta 201..... watapiq 2011 watayaq kayaanapaq reunionmi. imaykakatapis hay watakuna qayanqanchaw piwanpis comunidadpa hutinchaw ruraykuna rurayanqanta riqitsishun.

Tsaypitam kaynaw qallayashqa:

AGENDA RURAKAY: AYLLUKAYCHAW RURAYKUNA RURAY

1. Asamblea Generalpa riqipayninpaq kaq 201... watapiq 201... watayaq hinapis 201..... watapiq 2011 watayaq directibata.

Comunerukunapa pushaqnin (**Hutinta churayay**) willaparqa llapan reunionchaw kaykaqkunata imanir Registros Publicusman Directibata 201... watapiq 201... watayaq, 201..... watapiq 2011 watayaq kayanqanta inscribisyarqatsu tsaynaw nir llapanta nirqa: directibata watakuna niramunqachaw kayanqanta, eleccionpis kanqanta qamkuna riqiyaynayki firmaykikunawan.

Comunerukunapa pushaqninmi llapankunata willaparqa kay ruraytaqa rurantsik Registros Publicusman personas jurídicas no societarias 62, 63 Reglamentupa artikulu-chaw ninqannawmi tsyami kanan aylluraykantsik nir.

Tsaypitanam alliq alliq llapankuna parlarir//rimakurir willapaanakurir llapankuna Directibapa eleccionnin kanqanpa riqipayninta musyarir 201..... watapiq 2011 watayaq, 201..... watapiq 2011 watayaq kayanqanta, llapan comunerukunapa hutinchaw directibachaw kaqkuna tsay watakuna llapan rurapakuyanqan allí kananpaq.

Tsaynaw directiba 201..... watapiq 2011 watayaq karqa.

HUQTA KAQ FORMATU

DIRECTIVATA AKRAYAANAMPAQ, TSAYPITANA ESTATUTUTA AANIRIYANQAN KAQ ACTA.

Comunidad Campesinapa localninchaw Distrituchaw provinciachaw regionchaw Kay , hunaqchaw tuyu (hora), Killachaw, watachaw, llapan padrón libruchaw kaq comunerukuna ayllukashqa tayta(presidentipa hitin churayay). comunerukunapa pushaqnin kayninchaw wakin pushaqkunawan, llapan comunerukunata allim aywakayamurqunki nirir aylluta qallarqan kaymi patsakanantsikkuna nir nawintsarqa:

1. “.....” Comunidantsikpa estatutuntam llapantsik aprobashun/aanishun
2. Directivata 201... watapiq 201... watayaq kayananpaq akrashun.

Tsaypitanan ruraykunata /patsakayanankunata qatiyarqa.

PATSAKAYANANKUNATA RURAY :

1. Comunidantsikpa “.....” estatutuntam llapantsik aprobanantsik/aaninantsik

Kay ruraychawqa presidenti (hutinkunata churay) llapan reunionchaw kaykaqkunatam imanir Registrus Publicusman Comunidad Campesinapa estatutunta mana inscribtsiyansiqanta kaayratsirqa, tsaymi kanan llapaykikuna riqiyaynaysirqa estatututa makikikunaman churamuu nirmi willaparqa, tsaywanmi llapan imayka ruraynitsikkunapis, nuqantsipis alli kawanapaq, alli uryanapaq nishpa llapan comunerukunata tapurqa.

Tsaypitanan atskallata alliq parlakurir rimakurirpis llapankuna kay “.....” Comuida Campesinantsikpa Estatutunta aaniriyarqan kaynaw kananpaq:

(llapan estatutuykikuna ninqanta kayman qillqayay)

2. Directibata 201... watapiq 201... watayaq kayananpaqmi akrayarqa.

Reunionchaw rurayninkunata qatirnam presidente (hutinta churayay) comunerukunata willaparqa/kaaytsirqa/kamatsirqa Directibata wanantsikmi llapan ruraynitsikkunata patsakaynitsikkunatapis “.....” Comunidad Campesinantsikpa Hutinchaw hutintsikchawpis rurayaamunanpaq, tsaypitapis hina nin manam Comunidad Campesinantsikta “.....” Inscribtsiyansiqan hunaq directibata inscribtsiyashqaatsu tsaymi kanan qamkuna musyayanaykipaq aaniyanaykipaq willapaayaq nishpa presidenti willapakurqa.

Tsaypitanam atskata parlakurir rimakurirpis llapanakuna awmi allim kay “.....” Comunidad Campesinantsikpa Junta Directibanta 201... watapiq 201... watayaq kayananpaq nishpa aaniyarqa. Tsaypiqnam huk comuneruta reunionta pushananpaq niyarqan, tsaynam tayta..... (reunión pushaqpa hutinta churayay) ayllukayta pushrqan llapan reunionchaw kaykaqkuna Directibata 201... watapiq 201.... Watayaq kayanpaq akraamuy nishpa mañakurqa.

Hina atskata alliq alliq parlakurir rimakurirpis candidatukunata churar qallarqa (candidatuykikunawan listakunawan/ purwaypa imanawpis unaypiq akranakuyanqaynnawlla kananpis akranakuriyay) kaynammi patsakaariyarqan.

Comunerukunapa Presidentinpaq// pushaqninpaq elección/akranakuy.

Paykunam candidatukuna qayarqan:

1..... Dni nin

2..... Dni nin

3..... Dni nin

Parlarinam votacionta aywayarqa tsay votaciochawnam votuwan tesoreru yarkurqa tayta.....

Vicepresidentipaq elección/akray:

Paykunam candidatukuna qayarqan:

1..... Dni nin

2..... Dni nin

3..... Dni nin

Parlarinam votacionta aywayarqa tsay votaciochawnam votuwan tesoreru yarkurqa tayta.....

Secretaryupaq elección/akray

Paykunam candidatukuna qayarqan:

1..... Dni nin

2..... Dni nin

3..... Dni nin

Parlarinam votacionta aywayarqa tsay votaciochawnam votuwan tesoreru yarkurqa tayta.....

Tesorerupaq elección/akray

Paykunam candidatukuna qayarqan:

1..... Dni nin

2..... Dni nin

3..... Dni nin

Parlarinam votacionta aywayarqa tsay votaciochawnam votuwan tesoreru yarkurqa tayta.....

(Kayta yarpayay: junta directivata akranapaq imanawpis estatutu nishqanaw rurayanki)

Kay shamuqkaq kamatsikuyqa raslla comunidadpa estatutun nishqanta ruranapaqmi. Kayqa manam kanqantanaw ruranapaqtsu, ichik mana yachashqantsikqa kamaratsimaanantsikpaqmi. Munar-ninqa, kaykunata altsparkur chrarinantsik.

QANCHIS KAQ FORMATU

ESTATUTU KAYNAW KANANPAQ

I TITULU HATUMPAYPA RURAYKUNA

■ 1 Ñiqi rimay.-

Awnishqa Chakra Ayllupa hutin “.....”, kayqa kamashqa llapan ayllu runakunawanmi, paykuna apu rimaq shimikunachawmi kayanqa(Ley de Comunidades Campesinas), 22175 Apu Rimaqchaw, wakin niynikunachawpis, Convenio sobre Pueblos Indígenas y Tribales nishqachaw, maytsay qishpishqa llaqtakunachaw yupanan 169 Organización Internacional del Trabajo -OIT nishqachaw, RESolucion Legislativa awnishqa 26253 yupanayuc, Declaración de Naciones Unidas kay qullana unay runakunapa ayllunpaq, Perúpa Politikanchaw, wakin tsaypa tsaynaw nishqachawpis.

■ 2 Ñiqi rimay.-

Chakra Ayllukunaqa imayyaqpis kanmanmi. Paykuna kaykaayan kaydistrituchaw provincia-chawregionchaw, paykunaqa Resolucion Administrativa awninqanchawmi kayan.

II TITULU

IMAPAQ KANQAN, IMANAWPIS KANQAN CHAKRA AYLLUKUNA:

■ 3 Ñiqi rimay.-

Chakra Ayllukunapa hatun kawayninkunaqa kaykaqkuna kikin yarpaykunachawmi:

a)Chakra ayllukunapa yarpayninta, yachayninta, kawayninta allí rikaayaan, washaayaan riqitsikuyaanan.

- b) Lllapan chakra ayllupa imaykankunatapis washaayaan.
- c) Lllapan aylluchaw runapa kaqkuna allí kawayninwan kayaan.
- d) Lllapan tsaychaw kaq, patsakaayanqanta rurayanqa, awniyanqa.
- e) Chakra ayllupa imayka rurayninchawpis kyananqa.
- f) Chakra runapura/nunapura yanapanakunqa, rantinpaanakunqa, rikaanakunqa.
- g) Patsa Mamata allí rikanqa, shumaqlla ruranqa imata munarpis.
- h) Huk imaykachawpis chakra aylluchaw patsakaayanqanchaw kayaan.

■ **4 Ñiqi rimay .-**

Chakra ayllupa rurayninkuna kayan:

- a) Chakra ayllupa imayka kawayninchaw, llapankuna kayaanampaq yarpayninkunata patsaatsiyaanan, rurayaan.
- b) Chakra runakunapaq llapampaq chakrakunata, wakin imaykakunatapis tinkutsiypa rakiyaanan.
- c) Shumaq allí, llapan aylluchaw kaqkunapaq ruraykunata imaykankunapapispatsakaatsiyaanqa.
- d) Chakra aylluchaw runakuna Perú marka ayllukunawan, wakin ayllukunawanpis yanapakuykunata markankuna rurinchaw patsakaatsiyaanqa.
- e) Kikinkunapa yachayninkuna rurayninkuna hatunyanampaq piymanwanpis willanakuyanqa, yanapakuyanqa, imaykapaqpis willakuyanqa.
- f) Imayka rurayninkunapis, llapan chakra ayllunkunapaq kanqa.

III HUTI

COMUNIDAD CAMPESINA COMUNERUKUNA

■ **5 Ñiqi rimay.-**

Paykunam kay chakra aylluchaw kayaan:

- a) Tsay Chakra aylluchaw yuriqkuna.
- b) Huk aylluchaw yurikushqakunapis, antsalla tsaychaw yachaqkuna.
- c) Qipata chakra aylluman yaykushqakunapis, itsanqa kay Apu Rimay/estatutu ninqanchaw kayanqa.

Chakra Aylluman yaykun, tsaynaw karqa, Asamblea generalchaw 75 % nishqa yupaywan yaykutsun niyarqa, tsaychaw llapan aaniyaanan.

■ **6 Ñiqi rimay.-**

Chakra Aylluchaw kayaanampaq, kaynawninkunam kayapun:

- a) Chakra Aylluchaw yurikushqakuna, tsayman awnishqa/aaniyashqakaptin yaykuqkuna.
- b) Tsay chakra Ayllullachaw wata wata taaraqkuna
- c) 18 watayuq kaqkuna, (wamraraq karpis aylluyuq kaqkuna/mahayuqna kaqkuna)
- d) Huk aylluchaw mana yachaqkuna.

■ **7 Ñiqi rimay.-**

Ishaky rikuq comunerukunam kayan: Kikinkaq comunerukuna, huknaw kaq comunerukuna.

-Kikincaq comunerukuna nintsik (drechuyuq comunerukuna), ullqutapis, warmitapis hatun ayllukaychaw awnishqa kaqkunata, estutuchaw derechuyuq kaqkunata.

-Huknaw kaq comunerukuna (sin derechuyuq comunekuna), warmipis ullqutapis, wamralla kaqkuna, manaraq hatun ayllukaychaw awnishqa kaqkuna, chakra runakuna hutsallikushqa kaqkuna.

■ **8 Ñiqi rimay.-**

Comunerukaytam uqran:

- a) Kikin mana kayta munar hatun ayllukaychaw musyatsin.
- b) Wanukur
- c) Huk markachaw killanpina yachakurnin, mana pi maypis musyashqan.
- d) Huk aylluchwa huitin churashqa kar.
- e) Hatun Ayllukaychaw qarkushqa kar, kaynaw kanqanchaw:
 - e1) Chakra Aylluchaw awnikunqanta mana rurar.
 - e2) Chakra Ayllupa kaqta, llutanta rurar.
 - e3) Chakra Aylluchaw allaapa hutsallakushqa kar.

■ **9 Ñiqi rimay.-**

Comuneru kayninta uqran hatun ayllukaychaw llapan runakuna amana katsunatsunatsun niyaptin, 75 % chakra runakuna pachakpita llapan amana katsunatsun niyaptin.

■ **10 Ñiqi rimay.-**

Comunerukayta uqrayantsu:

- a) Yachakuq aywakurnin, qishyar illaakushqa karnin, tsaynawkarqa papelninkunata rikaatsin.
- b) Servicio Militar Obligatoriochaw kaqkuna.
- c) Arukurnin/uryakurnin illakushqa karnin, hatun ayllukachaw willakushqakar.

■ **11 Ñiqi rimay.-**

Comunerukunapa hutinkuna qillqashqa kanman “padrón libruchaw”, kaykunatsaychaw churaraman:

- a) Llapan hutinkunata
- b) Mahayuq, mahannaq kanqanta
- c) Ima rurayninkunatapis
- d) DNI nishqanta kapuptinqa.
- e) Yurikunqan watata, killata, hunaqtapis.
- f) Chakra Aylluchaw imapis kanqanta
- g) Imaypis Chakra Aylluchaw awniyanqanta/yaykushqanta.
- h) Imaypis hitaliyanqanta/qarquriyanqanta.
- i) Comunidapita imaraykur qarquyashqanta
- h)Comuneru kanqanta firmanta, rukanampa yupinta (huella digital).
- j) Hunaqta, killata, watata.

■ **12 Ñiqi rimay.-**

Llapan Comunerukunapa kapun:

- a) Akranan, akrakananpaq Comunidad pushaqninkunachaw kananpaq.
- b) Ayllukaychaw/reunionchaw rimayuq, votananpaq derechuyupis.
- c) Comunerukupa pushaqninkunaman, mañakunman imaykatapis comunita alli kanampa.
- d) Comunida pushaqkunata mañakunman, llapan ima ruraykaayanqanta, imanaw kaykayanqantapis.
- e) Chakra ayllu apaqkunata, mañakuman hatun ayllukay kanampaq/asamblea kananpaq.
- f) Hukkunatapis, Chakra Ayllu imanawpapis rurakanqanta.
- g) Patsa Mama shumaq qumanqantsikta allí rikapa, mana lluta ushayllapa inishinapaq, kanankaqkunapaq, shamuqkaqkunapaqpis kanampaq.

■ **13 Ñiqi rimay.-**

Comunerukunapa rurayninkuna:

- a) Estatutuchaw ninqanta rurayaanayki, Asambleachaw churakaayanqaykitpis ruranayki.
- b) Asableapaq, reunionpaq, llapankuna uryayaptin qayakayaamuptin aywanayki.
- c) Comunerukunapa rurayninkunachaw kanayki.
- d) Asambleachaw, ayllu pushaqqunapaq hitanayki.
- e) Qampaq hitayaamuptinqa awninayki/aaninayki.
- f) Comunidadchaw imapis mana alli kaqkunata Ayllu pushapaqqunam, Asambleakunachawpis willakunaykipis denuncyanaykipis.
- g) Chakra ayllukunapa/comunidadpa imaykankunatapis washanki, alli rikan-ki.
- h) Huk kunatapis comunidadpa estatutunchaw ninqanta ruranki.
- j) Asambleachaw, ayllu pushaqqunata, llapan ayllukarkur uryayanapaq willakayaamuptin minkackayamuptin aywanayki.

■ **14 Ñiqi rimay.-**

Comunerukuna hutsallikuyan, Estatututa, Asamblea patsaykunata mana kasuyaptin, imanawpis hatun hutsata, ichik hutsata, tsaynaw kayanqanpita wallkata, hatunta ahaapayta chaskiyan, tsayta imanawpis kayanqampita ayllu pushaqquna/directibakunam htsatsiyan, Asambleapis hutsatsinmi, unay kawayninkunata, yachayninkunata rikaykur.

■ **15 Ñiqi rimay.-**

Comunidad pitapis hutsatsikunqa Constitucion Ploíticapa articulu 149° ninqanta rikaykur, Directibakuna manapis mana alli rikaanakuyta kikin pura, mana allaapa chaninkaqta,

kikinkuna unaypiq kawakuyanqannaw, yachayninkunanaw.

Mana allaapa hatun hutsa kaptinqa kikinkupa puran jusganakuyaanan, hatunna hutsankuna kaptinqan policiyakunaman, Juiskunamanpis willakuyaa-nan, directivachaw kaqkuna.

IV TITULU COMUNERUKUNAPA PUSHAY NAANIN

■ **16 Ñiqi rimay.-**

Comunekunapa pushay naanin:

- Asamblea general
- Directiba.

■ **17 Ñiqi rimay.-**

Comunidapa kikin Asambleanchawmi chanintsashqa. Tsayqa comunerukunapaqmi awnikuyanqan/aanikuyanqan, hinallam padrón libruchaw kaqkuna patsakayaptin llapan rurayanman ayllukaychaw wakin mana kaqkunapaqpis.

■ **18 Ñiqi rimay.-**

Asambleataqa aykakutipis rurayan paykuna munayanqannawmi, unaypiq kawanqannawmi, imatapis patsatsiyaanampaq, ayllukaayan mushuq Comunerukunapa pushaqninkunata churayaanampaqpis.

Presidentin/ayllu pushaqmi Asambleaata qayatsin Qipaqnin kaqmi pay mana kaptin qayatsin. Paykuna mana Asambleaata rurayaptin llapan comunerukunam% llapan chakra runakunata/nunakunata rikaarir qayat-siyanman.

■ **19 Ñiqi rimay**

Ayllukaykunapaq qayatsiyan shimillapa unay unay kayanqanmaw patsaaratsir, maychaw kanampaq, hunaqta, tuyuta (horata), imatapis ayllukaychaw rurayaanampaq patsaaratsiyananpaq.

■ **20 Ñiqi rimay**

Asambleataqa 75 % nishqan comunerukunawanmi rurayan. Qipakaq qayakuychawnam 60 % nishqanwan. Patsakaykunataqa 75 % nishqan comunerukunaran aaniyaanan.

■ **21 Ñiqi rimay**

Asambleapa ruranan:

- a) Comunerukunapa Pushaqninkunata churayaanan.
- b) Paykuna mushuq directibata chaskiyaanan, directibapiq hurquyanpis.
- c) Paykunam padron comunalchaw inscripción kaptin alliqta mana alliqtapis churakaayan.
- d) Estatututa allim, mana allim niyaananpis.

- e) Imayka rurayninkunatapis patsaatsiyaanan alliq rikaykur.
- f) Ima rurayninkunatapis directibata uryayninta allim, manam nirpis niyaanan.
- g) Paykunam comunerukunapa hutsan kaptinqa alliq rikaykur imanawpis hutsatsiyan.

■ 22 Ñiqi rimay

Asambleachaw llapan patsakaykunata comunerukunapa acta librunkunchawmin qillqaraanan.

■ 23 Ñiqi rimay

Comunerukunapa pushaqninmi imaykachawpis comunida rikaykunachaw ruraykunachaw kanman, paykunam comunida hutinchaw kayaanan. Paykunaqa chuskuqmi kayaanan: Presidentin, Vicepresidenti, secretaryu, tesureru. Ruarayninkuna kaynawmi kayan:

a) Chakra Ayllupa Nawpa Pushaqnin/presidentinmi, paymi llapan Pushaqninkunata piqanchaw shan, paymi chakra runakunapa/nunakunapa hutinchaw llapan ruraychaw, qillaytsaychaw, pushaychaw, apu rimaqchawpis shaaran. Paymi ayllukaykunapaq qayatsin, Pushaqmayinkunata, Hatun Ayllukaykunatapis pushan.

Chakra ayllu pushaqkunata Dirección Regional Agrariyaman, Rigistros Público nishqaman hutinkunata qillqatsin. Paymi ayllupura mana allí kaqkunatapis, wallkakaqpaaqa qillaypaqpis, hutsallikuqkunapaqpis. Chakra Aylluta Paushanan.

b) Chakra Aylluchaw Qipa Pushaqmi Nawpa Pushaqta/presidentita trukan. Pay mana kaptin, mana munayaptin (Tsaynaw kaptin, mana kaptimpis) Paymi chakra ayllupaq patsaatsin, churapanakur willanakun.

c) Maytu/acta Qillqaqmi, maytuta/actata apan, rikan, llapan ayllukaykunachaw patsakayta qillqan, chakra aylluchaw kaqkunapa hutintapis qillqan, huk qillqakunatapis chakra runakunapata/nunakunapata, Nawpa Pushaqwan/presidentiwan ishkan.

d) Qillay tsaraqmi qillaykunata rikan, imaykankunatapis, qillay kanqankuna maytuchaw/actachaw qillqashqakunata, Nawpa Pushaqwan/presidentiwan ishkan rikaayan.

▪ **24 Ñiqi rimay.-**

Chakra Ayllu Pushaqkuna kayanqawata,yapaypis awnikuyanman/aaninkuyanman, tsay kayanqanchaw, huk kutilla yapayanman. Tinkuriptinqa mushuq directivatanam akrayaanan, paykunaqa manana qayatsinanatsu Asambleapaq, imatapis rurayanatsu chakra runakunapa/nunakunapa chakrankunapaq mana alli kaqtaqa, hukkunawan mana awninakuyta/aanikuyta, haqkunawampis patsatsiyt.

▪ **25 Ñiqi rimay.-**

Allu Pushqpaq kanan:

- a) Hatun Chakra Ayllupa hutinkuna churaraqchaw paypa hutin kaykanman.
- b) Llapan comunidad derechunkuna kayaapunan.

▪ **26 Ñiqi rimay.-**

Directiva ayllukaykunata rurayan presidenti mañakuptin, ishaykaq ayllu pushaq mañakuyaptinpis.

▪ **27 Ñiqi rimay.-**

Directibata shimillapam qayatsiyança, ayllukaypaq shumaq patsata rikaykur, maychaw kanampaq, hunaqta, tuyuta (hora) imata patsakaayanantapis, imaypis comunidadchaw rurayanqanaw, kawakuyanqannaw.

▪ **28 Ñiqi rimay.-**

Directiba ayllukayta ruranampaq (Llapan kanan) tsaypaq pullan comunerukuna padronchaw kaqqiq hukraq yapashqa kanan. Vicepresidenti ayllukaychaw kaykanan qayatsiyaptinllam.

Presidentipaq votun kanman pullan pullan kaptinllam.

▪ **29 Ñiqi rimay.-**

Directibakuna patsatsiyançaqanta libru actachaw qillqayaanan. Tsay qillqaychaw Ayllu Pushaqmi, libru de actas qillqaqmi hutinkunata qillqanan shikariyaanan/firmayaanan.

▪ **30 Ñiqi rimay.-**

Directibapa ruraynin:

- a) Comunidadpa presidentin comunerukunapa hutinchaw imaykatapis kikinnyaatsinqa.

- b) Imaykatapis, qillaytapis, ayllutapis, llapan nunakunatapis pushanqa.
- c) Presidentim hatun ayllukayman, ayllu pushaqpaqpis qayatsinqa.
- d) Hatun Ayllukaychaw llapan imanaw ruranqantapis rikaatsikunqa.
- e) Llapan comunerukunata llapan ruranqankunata rikaatsinqa, paykuna imatapis niyaanampaq, llapan musyayanampaq.
- f) Qullanay yachayninkunata, ayllukunata, qillayninkunata, chakrankunatapis alli rikayaan.
- g) Asambleachaw estatutu pastakaayanqanta complitsinan, tsaynawpis comunidadapa disposicionninkunatapis ruratsiyaanan.
- h) Ley niqnanaw imayka rikuq ruraytapis, yanapanakuyta, Asambleachaw chakra runakunapaq patsatsiyanqannaw.
- i) Hukkunatapis Asambleachaw patsakayanqanta.

■ **31 Ñiqi rimay.-**

Alli kayaanampaq, directivakuna libru de actakunata tsaraayanqa Notaryunman, Juez de Paz mayqanmanpis certifikaatsiq apayaan: Asambleapa libru de actanta, directibapa actantapis, comunerukunapa pardon librunkunata, qillayninkunata churayanqan librutapis.

**V TITULU
PUSHAQKUNA CHURAY**

■ **32 Ñiqi rimay.-**

Asambleachaw Ayllu Pushaqkuna akrayta kanqanta, hukllaqllayan, pakayllapa, mana qishpiyta hitayanqa.

■ **33 Ñiqi rimay.-**

Presidenti kayaanampaq, Asambleachawmi qayatsinqa, tsaypaq kayanqa.....% nishqam llapan chakra runakunapita, ayllukay paron libruchaw kaqkuna.

■ **34 Ñiqi rimay.-**

Directivata churayqa kanqa, estatutuchaw ninqannawmi:

- Presidentim Asambleata pushanan.

- Presidentim aykapis comunerukuna Asambleata aywayanqanta rikaanan, pardon libruchaw kaq comunerukunata rikaykur.

- Llapan comunerukuna kayanqanta yuparir, Asambleata qallayanqa, comunerukunata akrayanqa paykuna akranakuyta rurayaanampaq.

-comunerukuna akranakuyta rurayaanampaq comunerukunapa pushaq-ninpaq, kay munaqkunata imatapis rurayninkunata yarpaayanqanta mañayanqa, nawintsanqa allı kayanqanta, presidenti kayta munayaptin imanawpis kayaananta willakunqa.

-Pushaq munaqkunanan akraariyaptin, eleccion qallaykunqa mayqantapis akraayanampaq.

-Akranakuyta (votukunata) yupar usharir, presidenti yarqurıptin llapankunata cartelkunawan imaykanawpis willapaayanqa.

Kay rurakaykunaqa rurakaayanan imaypis kikinkunapura rurayanqanawmi kayayanqanawmi.

VI TITULU IMAYKANKUNAPIS KANQAN, IMANAWPA QILLAYKUNATA AYLLUYANQAN, INISHIYANQAN

▪ 35 Ñiqi rimay.-

comunerukunapa imaykankunapis, qillaytsayninkunapis kikinkunaapam kayapun.

▪ 36 Ñiqi rimay.-

Comunerukunapa imaykankunapis kayanmi:

a) Comunerukunapaqa chakrankuna llapanpa qanqan.

b) Patsa: Mallikikuna, ashmakuna, challwakuna, imaykapis chakrachaw kaqkuna.

c) Comunerukuna llapan chakra wayikunata rurayanqan.

d) Llan ayllukunapa yachayninkuna, yachaykuna rurayaanqan, wakin yachayninkunapis.

e) Llan imayka aylluyanqan Asambleachaw aaniyanqan ley ninqanaw.

▪ 37 Ñiqi rimay

Comunidapa rentankuna:

a) Comunerukuna qillayninkuna aylluyanqan llapan quyanqan, cuotakunapis kanqan.

Ch) Chakrankunapa chaninkunata llapan patsakaykur rantikuyanqan.

h) Mañakuyanqan, qarayanqan, churayanqan, hukkunapitapis aylluyanqan Asambleachaw aaniyanqan, laychaw ninqanaw.

VII TITULU

CHAKRA RUNAKUNAPA PATSAN, ALLPANKUNA INISHIYANQAN.

■ **38 Ñiqi rimay.-**

Comunidadpa chakrankunaqa qullanaypita mayyaqpis kanqanta tsaraayanqanmi.

■ **39 Ñiqi rimay**

comuneukunapa patsanqa murukuyaanaq, rikapakuq purikuqkunapaq, ashmakuyapaq, hachakunata muruyaananpaq, miinapaq tapanapaqkaqtapis.

■ **40 Ñiqi rimay**

Comunerukunapa allpanqa llapan chakra runakunapaq, ichik ayllupapis inishishqa kanman.

■ **41 Ñiqi rimay**

Comunerukunapa allpanqa llapan ayllukunapaqmi, alli kayanapaqmi.

■ **42 Ñiqi rimay**

Ishkaylaaya ruraytam comunerukuna riqintsik:

a) Kastankunapa: Huk comunerukunapa kastankunawan uryan.

b) Comunalkaq: Llapan ayllukuna ayllukaykur llapankunapaq rurayaptin: Llapan ayllupa chakran, mitsikuyaanaq, chakrakunapa kuchun pitsayapaq, wayikuna rurayapaq, wakinkunapis comunerukunapaq kanman.

■ **43 Ñiqi rimay**

Asambleachaw ruraykuna patsakayqa llapan comunerukuna ayllukarkur padrón libruchaw churashqa kaqkunam rurayaan.

■ **44 Ñiqi rimay**

Llapan comunerukuna yanapanakur uryayananpaq patsaatsiyananpaq manam pipis pishishpa.

USHAQ RURAYKUNA:

HUK KAQ: Llapan Estatuchaw nishqanta, imanawpis kayiyanqanqa Asamblea-chawmi rikakanan llapan kawayninkunata, rurayninkunata yarparkur mana qunqashpa, Registro Publico nishqachaw inscribtsiyanqan hunaqpita riqit-siyaanan.

ISHKAY KAQ: Nawpakaq Allu Apa, Apu Rimayta aw niyanqanpita, kaynawmi kayan:

Nawpa Ayllu Pushaq/Presidenti (Hutinta churay).

Qipa Ayllu Pushaq: Vicepresidenti (Hutinta churay).

Maytuchaw/actachaw Qillqaq/ Tesoreru (Hutinta churay).

Qillay Tsaraq/ Tesorera (Hutinta churay).

RIMAYKUNA

1. ACTA.
2. COMUNIDADES CAMPESINAKUNAPA CHURAKAYNINKUNA.
3. COMUNIDAD CAMPESINAPA ASAMBLEA GENERALNIN.
4. LLAPAN COMUNERUKUNA ASAMBLEYAN/ ASAMBLEA UNIVERSAL.
5. QAYATSINAKUY.
6. COMITÉ ELECTORAL.
7. COMUNERUKUNA.
8. COMUNIDAD CAMPESINA.
9. IMAYPIS RURAYANQANNAW.
10. AYKAPIS KANQAN MANA MUSYAY .
11. ESTATUTU.
12. COMUNERU QARKUY.
13. FEDATARYU.
14. RAKISHQA KAQ.
15. JUIS DI PAS LETRADO.
16. COMUNIDAD CAMPESINAPA JUNTA DIRECTIVAN.
17. LIBRU DE ACTAS.
18. ATSKAQKUNA.
19. NOTARYU.
20. PAPELKUNALLA CHASKIQ OFICINA.
21. PADRONASHQA COMUNERUKUNA.
22. PERSONERÍA JURÍDICA.
23. REGISTRUSPA RIQITSIKUYNINKUNAPA WILLAKUYNIN.
24. ASAMBLEYAPAQ/AYLLUKAYPAQ WANASHQA KAQ COMUNERUKUNA
25. REGISTRUS PÚBLICUS/ REGISTROS PUBLICOS.
26. TITULAKUNAPAQ KAQ.

1. ACTA. huk documentun tsaychawmi Asamblea generalchawpis directivapa re-unioninchawpis qallayanqanpiq ushayanqanyaq imaykapis parlayanqanta/rimayanqanta, churakaayanqanta, patsakaayanqantapis churantsik.

2. COMUNIDADES CAMPESINAKUNAPA RURAYNINKUNA. Comunidadpa churakayninkunata, patsakayninkunatapis Resgitrus Publicusman inscribipsipaq kayanqantam kayqa kayitsikun.

3. COMUNIDAD CAMPESINAPA ASAMBLEA GENERALNIN/HATUN AYLLUKAYNINKUNA. Kaymi llapan Comunidad Campesinapa pushaqnin, kaychawmi kayan llapan padrón libruchaw kaq comunerukuna. Imayka churakayninkunapis patsakayninkunapis kanman kikinkunapa imapis acuerdunkuna kanqannawmi, tsayqa estatunkunachaw churaranman ninmanpis.

4. LLAPAN COMUNERUKUNA ASAMBLEAN/ Asamblea universal. Llapan padrón libruchaw kaq comunerukuna aywayaptinmi nintsik Asamblea universalqak.

5. QAYATSINAKUY. Kaywanqa llapan comunerukunatam qayatsintsik asambleyaman aywayaamunanpaq, leyhaw estatutuchaw ninqannawmi tsaymi estatutunawpis normanawpis, kay qayatsikuyqa kanman Comunidadpa pushaqninpa (presidenti) mayqanpis organu colegiadum qayatsikunman.

6. COMITÉ ELECTORAL. Kaychawqa kayan kikin comunerukunam, paykunaqa directivata churayaanpaqmi eleccionista puntata qayakurir ruryan, tsaypitanan qayatsiyanqan hunaq elecciónchaw llapan allí kanapaq pushayan7kamatsiyan, kay llapan rurayninkunaqa comunidadpa estatutunchawmi kanman/ninanan.

7. COMUNERUNISHQAKUNA. Paykunaqa kayan padrón libruchaw hutinkuna churashqa kaqkunam.

8. COMUNIDAD CAMPESINA. Llapanpaq kaq ayllukunam kayan, leypan personería juridikankuna kan, paykunaqa hinan patsachaw kawaq kastakuna kayan, paykuna unay unaypiqmi, llapankuna tukuykuna uryayashqa, llapan yanapanakuyan, tsaymi llapanpaq imayka ruraykunapis, paykunapam kam chacrankuna kan.

9. IMAYPIS RURAYANQANNAW. Kayqa kayitsimantsik imapiqpis, imanawpis imayka ruranankunatapis comunidadkuna rurakuyanqantam.

10. AYKAPIS LLAPANPA KAQ MUSYAYTSU/PIQALLACHAW KAPUQKAQ. Kaywanqa llapan comunerukuna chakrata imakaqtapis tsararayan, aykapis chakran hirkanpis kaqta legalmente musyanapaqmi. Tsaymi mana musyakuyasu ayka kayaapunqanpis.

11. ESTATUTU. Kay documentuqa rikaatsimantsik Comunidad Campesina imanwpiis kawayninkuna kanqantam, kaychawmi churararn derechunkuna, ruranannunkuna, imanawpiis mana allita rurayaptin altsyaananpaq, hinallam willapaakun imanawpiis llapankuna comunidadnaw allí allí kawayaanapaq.

12.COMUNERU QARKUY. Kaywanqa Asamblea generalmi huhtsallakushqakaq comuneruta qarqunpiis hurqanpiis estatuchaw ninqannawlla, mana alliq kawaptin.

13.FEDATARYU. Paymi rikaanan copiakuna hinalla originalninwan kanqanta, mayqanpiis llapanpiis documentukuna inscripcionpaq imaykapaqpiis tsay wayi uryanqanchaw allí kananpaq. Hinallam comunerukuna mañakuyaptinqa firmankunatapiis alliq rikarir /churariyaanancertificanan, llapan entidadkunapam fedataryunkuna kayapun, paykunam mana rurayaanankunata haqishpa mana chaninta mañakushpa papelkunata firmayan, llapan Registrus Publicuskunapam fedataryunkuna kan.

14.RAKINAKUY/RACHINAKUY. Kayqa leykuna ninqannaw ccomunida chakra rakinakuymi.

15. JUES DI PAS LITRADO. Paykunaqa Jusedu di Pas Litradu pushaqyuq kaqmi kayan. Wakin rurayninkunawan paykunapa rurayninkunaqa firmakunatam hinallam documentukunatapiis allim niyan, kay documentukunatanaw: Wanaq kaq comunerukunapa constanciata, convocatoria/qayatsinakuy paspel kanqanta, Comunidadpa Asamblea Generalninpa actanta. Artículo 58 Ley Orgánica del Poder Judicialpa ninqannawmi, Juis de Pas notaryu 15 hunaqnipi mana kaptin hananman illakushqa kaptin, mana notaryu kaptin karuchaw taraptinpiis umachaw ninqantsikta ruranman.

16.COMUNIDAD CAMPESINAPA JUNTA DIRECTIBAN. Paykunaqa kayan comunidad kamatsiqkunam, paykunaqa comunerukunapa akrashqam kayan, manan wata wata kakuyanmantsu.

17. LIBRU DE ACTAS/ACTA LIBRU. Comunidad Campesinakunapa librunkunam, kaychawmi aqayatsinakuriri llapan patsaatsipakuyanqanta, rurayanqantapis churayan.

18.ATSKAQKUNA. Tsay ninanqa ayllukaarikur atskaq ninqanta aaninqantsiktam. Mayoría simple nishqanqa ayllukashkaqkunpa pullanninwan huk nunayuy ima munayashqanta aaniqkunam. Mayoría cualificada nishqannam kayan atska votukunata mañakuyaptin hinalla wanayanqankunatapiis atska kaptin churakayninkunata aaniriy.

19. NOTARYU. Payqa abogadum, estadum notaryu kananpaq nin, notaryuqa chaskin y altspaarin nunakuna munayashqanta, documentukunamanchurarin. Tsay papelkunapa copiankunaman firmanta churan, tsaynawllam mana juischaw kaq ruraykunata tramitan.

20. PAPELKUNA CHASKIQ WAYI. Kaykunaqa Zona Registralninqan wayikunam kayan, kay oficinakunataqa tarintsik karu karu markakunachawmi, nunakuna huklla documentukunata Sunarpman charatsiyaananpaq, kay oficinachaw uryaqkunaqa inscripcionpaq mañakuykunatam chaskiyan hinallam titulokuna yarquqkunatauwillakuyan.

21. PADRONASHQA COMUNERUKUNA. kayqa llapan comunerukuna, comunerakuanapa hitinkuna churaraqmi. Kaywanqa musyantsik aykaq kayanqatapis hinalla piipis kayanqanta.

22. PERSONERÍA JURÍDICA. Kikinkunapa munayninkunapita ayllukashqakaq Nunakunam: Paykunaqa kayan llapanpaq huk rurayyuqlla, huk yuyaylluqllam, ayllukarkur imatapis rantikuyaananpaq.

23. REGISTRUSPA MUSYASIKUYNINKUNA, WILLAKUYNIN. Kayqa wakinkunata ima ruraykunatapis derechukunatapis Registrus Publicuchaw inscribishqa kaq kunata musyatsikuqmi. SUNARPMi kay musyatsikuykunata ruran certificadukunatawan, copia literalkunatawan, archivuchaw documentukunata/papelkunata kikin Registru wayichaw rikaatsikun.

24. AYLLUKAARIR PATSAATSIPAKUNAPAQ WANASHQA KAQ COMUNERUKUNA (QUÓRUM). Kayqa aykapis comunerukuna wananqantsikmi. Asambleapaq, directivata churanapaq, hinalla huk reunionkunapaqpis tsayta rikaarir reunionta qallanapaq.

25. REGISTRUS PÚBLICUS/ REGISTROS PÚBLICOS. Superintendencia Nacional de los Registros Públicos - Sunarpqa estadupa oficinankunam, kaychawqa kayapuqankunatam, Persona Juridicakunapa rurayaanankunatam rurayninkunatawan inscribitsintsik.

26. TUTULAKUNAPAQ KAQ. Kayqa imanaw titulakunapaq kanqanta qatinapaqmi nin tsaynaw comunidad chakrakuna patsakuna tituluyuc kayananpaq.

**RESOLUCIÓN DEL SUPERINTENDENTE NACIONAL DE LOS
REGISTROS PÚBLICOS N° 3.43 -2013-SUNARP/SN**

Lima, 17 DIC. 2013

Limaq markachaw, 17 hunaq, diciembre killa 2013 wata

N° 032-2013-SUNARPa informintawan N° 871 – 2013-SUNARP informita rikaykur, Oficina General de Asesoría y arkushqata.

YARPAYKUR:

Constitucion Politica del Perúpa 89 articulunchawmi Comunidad Campesinakanapa legal kaq kawayninta Personería Juridicanta riqitsikamun. Tsaychawmi llapan comunerukuna junta directivapaq elegiyaanan hinallan elegishqapis kayanman nishpa willakamun, tsaychawpis willapaamantsik ayka wata kayananta, imakuna rurayninkuna kanqantapis.

Estadupam debernin kikin constitucional rurayninkunachawpis imayka leykunatapis Convencion Americana sobre Derechos Humanos CAD nishqantanaw, personería jurídica kunatapis riqiyapunanaq, kikinkuna rurayninkunata rurakuyaananpaq. Tsaymi Registrus Publicus alliq rikakuqta ruramun, hinallam llapan tsaychaw elegishqa uryaqkunapaq willapaakamun wakinkuna dueñun kayaa mana niyannanpaq, registrakushqa kaqmi dueñuqa.

Llapan Pueblu indígenakanapa derechunkuna, maypiq mayyaqpis allpankuna chanta, titulakuyananaq, tsaynaw tapayaananpaq kikinkunapa kaqta, kay ruraychaw Registrus Publicus manan responsablitsu titulatsinanpaq. Comunerukunapa territorynkunata taparllan yanapakun, tsay comunidadpa patsankunata riqitsikur administrativu ruraykuna tsariqkunawan.

Registruschaw mañakuykuna munayanqanta comunidadkuna rurayinkunatawan derechunkunata inscribikuyaananpaq imaypis rurayninkunata rurayanqantanaw kikinkunapa funcionaryunkunawan registruspa funcionaryunkunawan hinallatsu rurayninkunata rurayan. Tsaymi necesaryu kashqa llapan titulakuyapaq qatinyaanan huk naanillata Registrus Publicuskuna chatsiyaamunqanta.

134 wan 2026 Codigu civilpa articulunchaw ninqannawmi llapan Comunidad Campesinakunapa problamankunata rikaykur Leykunata hurqayaamushqa, tsaynaw alliq kayiyaananpaq, tsaypiq Personería Juricankunata, wakin rurayninkunatapis Resgitrus Publicuspiq huklla hurqariyaananpaq, manam kay titulakuypaq ruraykunachawqa ri-kaayashqatsu, comunerukuna imanawpis kawayanqanta, imanaw justiciata rurayanqanta, imanawpis unay unaypiq comunidadninkunachaw yachayninkunawan, rurayninkunawan llapan pura taraakuyanqanta rikayashqatsu.

Tsaymi Comunidad Campesinakuna allaapa karu markakunachaw taarar, mana castellanuta parlar/rimar, mana qillayninkuna kaptin, mana alliq titulakuyta kayir, Regitrus Publicusman titulunkunata inscribtsita puediyashqats, kaykunata rikaykurmi Ley General de Comunidades Campesinas 1° articulunchaw ninqannaw, tsaypiq Ley 24556 Declárese de Interes Nacional, Social y Cultural ninqannawpis comunidadkunapa llapan kawayninkunata, maychawpis taarayanqanta rikaykur leykunata hurqayamushqa.

Comunidad Cmpesinakuna Titulukunata Inscritsiyaananpaq Regitrus Publicuspa mañakuyninkuna manan Comunidadkunapa Kawayninkunanawtsu, unay unay yachayninkunanawtsu, tsaymi Comunerukuna imanawpis alliq titulunkunata inscribit-siyaananpaq allí rurayninkunata kayiyaananpaq tsaynaw papelkuna mañakuyanqanta ashirir titulunkunata hurqayaananpaq ruraykayan.

Tsaymi Convenio 166 OIT ninqanta rikaykur llapan comunidadkuna hinanlla Resgitrusman aywar huk naanillata qatirkur llapan ruraykunata Personería Jurídicanuna kananpaq qallayaan tsaynaw llapan markakunapa derechunkunata mana afectayaanpaq.

SUNARPPa Dirección Registralwan Asesoría Judrídican, kay documentu qallanqanchaw informita memorándumtapis rikanqantsiknaw llapan comunidadkunapa rurayninkunata, derechunkunatapis Regitrus Publicuschaw tapayaanpaq apayaan, tsaypaq evaluaykaayan awmi nikaayanpis.

TSAYMI:

1 ÑIQI RIMAY: Directiva 10 (chunkata)- 2013-SUNARP/SN comunidadkuna rurayninkunatawan derechunata inscribisiyaananpaq naanitsaykunata AANIMUN.

2 ÑIQI RIMAY : Zonal Jefikuna rurayninkunachaw Oficina Registralkunachaw uryaqqunata, willakuyaananpaq willapayaan kay directivachaw ninqanta llapankunata musyatsiyaananpaq, tsay markakunachaw llapan Comunidad Campesinakuna kaqta.

3 ÑIQI RIMAY: . Directivapa 7.2 ninqannaw chakrakuna rakinakuyanqan tituluta tachaayaanpaq planuta ama apatsunatsu, tsaynawlla tramitikunachawpis hinallana rikaaayaanpaq.

4 ÑIQI RIMAY: AMANA Superintendencia Nacional de los Registros Publicospa resolucionninta 003- 2011- SUNARP/SN 07 hunaqchaw 2011 watachaw yarqunqan inshishunatsu.

5 ÑIQI Kay directivataqa inishishun Diaryu el Perunanuchaw Yarqamunqan hunaqpiq chusku chunka hunaqta yuparir.

6 ÑIQI Kay Directivata El Peruano periodikuchawpis SUNARPPa www.sunarp.gob.pe portalninchawpis yarqamutsun.

Qillqayay, Willakuyay, Riqitsikuyay

Regístrese, comuníquese y publíquese.

NCHLT/JAC

.....

 Mario Solari Zerpa

 Superintendente Nacional de los Registros Públicos

 3 SUNARP

**COMUNIDAD CAMPESINAKUNAPA RURAYNINKUNATAPIS DERECHUNKUNATAPIS
RIKAQ DIRECTIVA.**

10-2013-SUNARP/SN kaq DIRECTIVA

1.- MAYPITA YAMUSHQAN IMA RIKAANAN Constitucion Política del Perúmi 89 artikulunchaw nimantsik, Comunidad Campesinakunaqa leypa riqishqam kayan, hinallam Personería Juridicayuqpis. Kikinkunapuram ayllunkunachaw, llapankuna yanapanakur llapanpaq uryayan, chakrankunata imakanawpis tsaraayan tsaynaw kayananpaqmi riqishqa kayan, tsaynaw qillayninkunatapis imanaw inishiyaananpaq Ley ninqanaw. TSaynawllam kikinkuna imaypis directivankunata akrayanqannaw akraayaan, mana mayqanpis directivachaw kaq kargunta haqiptin, kikinkuna rikaayan piyantaq kayanqa, ayka watapis kayaananta, imakunatapis directivachaw kaqta rurayaananta.

Convencion Americana Sobre Derechos Humanos – CADH ishkaq kaq articulunchaw nin llapan estadukunata ama nunakunapa dechunkunata harukuyaytsu, llapan nunakunam warmikunam mana pipis chikishpa maychawpis purikuyaanan. Estadun kikinkunapa llapan rurayninkunata, constitucional rurayninkunatapis llapanpaq churaran, tsaynaw kikinkuna imatapis rurakuyaananpaq Personeria juridikankunata riqit-sikuyaanan, Tsaymi Registrus Publicus alliq rikakuq rurayta ruramun, llapankuna riqiyaananpaq, mana pipis comunidad chakrakunata nuqapan nir chikikunapaq mana quchinakunapaqpis.

Chakrankunapaqnan Corte Interamericana de Derechos Humanos – Corte 1DH “Territoryupaq” nin chakraqa llapan unay unaypiq markakunachaw taraq nunakunapam, patsankunaqa tsay patsachaw imayka kaqpis hina paykunapam, unay unaypiq kawayanqannaw, manan tsayqa kiyinkunallatsu, llapan imaykatapis rurayanqan patsam, kay patsaqa llapan yachayninkuna rurakashqa kaqmi. Tsaymi yachayanqan chakrakuna, wakinpis murukuyanqan, waatakuyanqankunapis paykunapam, tsay patsapiq derechuyuqmi llapan estaduchaw kayan.

Tsaymi territoryunkunapa linderunkunata rikaayaanapaq hay wakín comunidadkuna ctinkupuraanakunqankunawan puntata tapuyaanan alliq riqiyaananpaq Tsaymi originarius nishqan markakunata linderunkuna maychawpis comunidad kanqanta churayaanapaq, mayyaqpis chanqanta, titulkuyaananpaq tsaynaw kikinkuna patsankunata tapayaanapaq derechuyuq kayan. Patsankunapiq derechuyuq kayanqanpiqmi paykunapa kanqan yurin, Tsaymi Registrus Publicus Comunerukuna chakrankunata titulatsiyaananpaq yanapakun, hinallam wakinkuna riqiyaananpaq willakun.

Hinallam Comunidad Campesinakuna huk hatun markakunapiq allaapa karuchaw kar, mana castellanullata parlar/rimar, mana kikinkunapa rurayninkunallata ruray, mana qillayninkuna kaqta rikaayantsu, atska huk ruraykunata manaran kayiyanraqtsu, tsaymi Registrus Publicusman aywaytapis pinqakuyan, mana allipis titulkuyta ashiyan, documentukunata mana allita apayan, tsaymi kay 24656 kaq Ley Ley, de Comunidades Campesinas nishqan, huk articulunchaw nin Comunidad campesinakuna

hatunyayaanpaq, kikinkuna pura rurayninkuna rurayanqannaw ruyayaan tsaymi kay llapanpaq katsun, tsaypaqmi imaykapis comunidakuna wanayanqanta rikaykur alliq kayrir huk kikinkuna rurakuyanqannaw ruraykunata hurqayamunman,

Kaykuna raykurmi Comunikunata allaapa imaykatapis titulkuyaananpaq mañaykuyan, kay mañakuykuna manan hinanllatsu tinkun Comunidadkunapa kawayninkunawan, rurayninkunawan, imanawpis unay unaypiq taakuyanqanwan mañakuykuna. Tsaymi wanayan huk allí kayiyanapaq naanikunata, tsaynaw titulunkunata Registrus Publicusman huklla inscribiratsiyaananpaq.

TSaymi, Convenio 169 de la OIT ninqanta yaskir, que directivaqa ashin llapankuna titulkuyta ashiyaptin hinan registrus ninqanllata qatiyaanan, huklla Registros de Personas Jurídicasman Inscribikuriyaananpaq, tsaytanaw rurar manam imaypiqpis rurayninkunata kawayninkunata haqiyaanantsu.

2.- IMPAQTAQ KAY DIRECTIBA,

Normakunata/leykunata/kamatsikuykunata hurqamun Comunidad Campesinakuna Rurayninkunata Derechunatapis Registro de Personas Jurídicaspaq, llapaninkuna kaq paq hinan inscripción kaq naanillapa qatir inscribikuriyaananpaq

3.- MAYYAQTAQ/PIKUNAYAQTAQ KAY DIRECTIBA CHAN.

Llapan kay SUNARPPa oficinankunayaq tsaykunaqa Registrus Publicuspa wayinkunam kayan.

4.- IMAYKA TSARAAMUQKAQ LEYKUNAPIS

- Constitución Política del Perú - 1993.
- Convenio 169 OIT- Perú aanishqan, Decreto Ley N° 26253 yuq, 2 de diciembre de 1993 kaq.
- Declaración de las Naciones Unidas sobre los Derechos de los Pueblos Indígenas del 13 de septiembre de 2007.
- Ley N° 24656, Ley General de Comunidades Campesinas.
- Ley N° 24657, Declaran de necesidad nacional e interés social el deslinde y la titulación del Territorio de las Comunidades Campesinas.
- Ley N° 26845, Ley de Titulación de las Tierras de las Comunidades Campesinas de la Costa.
- Ley N° 26505, Ley de la inversión privada en el desarrollo de las actividades económicas en las tierras del territorio nacional y de las comunidades campesinas y nativas.
- Código Civil (Art. 134 al 139).
- Decreto Supremo N° 008-91-TR, que aprueba el Reglamento de la Ley General de Comunidades Campesinas.
- Resolución de la Superintendente Nacional de los Registros Públicos N° 126-2012-SUNARP-SN que aprueba el TUO del Reglamento General de los Registros Públicos.
- Resolución de la Superintendente Nacional de los Registros Públicos N°

038-2013-SUNARP-SN que aprueba el Reglamento de Inscripciones del Registro de Personas Jurídicas.

- Resolución de la Superintendencia Nacional de los Registros Públicos N° 097-2013-SUNARP-SN que aprueba el Reglamento de Inscripciones del Registro de Predios.
- Resolución del Sistema Nacional Integrado de Información Catastral Predial N° 03-2008-SNCP/CNC que aprueba la Directiva N° 001 2008/SNCP/CNC.

5.- REGISTRO DE PERSONAS JURIDICASCHAW INSCRIPCIONPAQ KAQ DIRECTIBA IMA NINQANPIS.

Llapan umachaw rikaykunata rikar, tsaykunata yaskirmi llapankaqkunapaq alliq kananpaq kay ruraykunata chaatsiyaamun:

5.1 Comunidad Campesinakupawan Nativakaqkunapa Librun, llapan Registrus Publicuspa ofinankunachawmi kayaapunan Personas Jurídicaskuna qillqaraqchaw Comunidad Campesinakupapaq huk librun/maytun.

5.2 Inscribinapaq kaqkuna.

Comunidad Campesinakupapis Nativakaqkunapis Librunchawqa kaykunatam inscribitsirnin churayaan:

- a) Riqipayninkunata, estatutunta, imapis estatutunchaw huklaayaman tikratsiyanqanta.
- b) Directiba comunal churayanqanqata, tsaynaw llapan nunakuna comunidadpa hutinchaw imatapis ruraqkunata, hinanllachawmi mayqan directibachaw kaqta huk ruraymanna aywashqa kaptinqa, directivapiq qarkushqakunata, kikin directiva hakiqta, directivata o wakin nunakunata comunerukuna podernin quyanqankunapis, imapis modificashqa/huklayakashqa kaqta, hukpiq akrashqa kaqta, comunidadpaq huk ruraykunapaq podernin quyanqankunapis hina libruchawmi churaraan.
- c) Llapanpaq Empresankuna kananpaq patsaatsiyanqanta.
- d) Comunidad, huk suyukunapa empresankunawan, estadupa empresankunawan shuntakaayanqantapis inscribitsiyanmanmi, tsaypaq ayllukashqaqa inscribitsiyanan, tsaynawllam kay empresankunapiq rakikaakuriyanqantapis inscribitsiyanan.
- e) Ronda Campesina kananpaq patsatsiyanqantapis churayaanmi.
- f) Comunidad Campesinakupapaq Hukllayllaman rurakaariyanqantapis registruman churayaanmi
- g) Llapan acuerdukuna judicialruraykunapis Asientu registral (Registruschaw inscribiraq/ churarapis) inscripcionchaw kanman Disposicion Legal reglamentaria ninqankunapis.

5.3 Comunidad Campesinakupapaq riqiyaananpaq inscripción

Comunidad Campesinakupapaq inscripcionpaq huk rurayta qallayaanpaq apayanan Resolucion de Reconocimientuta Direccion Regional de Agricultura, Gobiernu Regionalpiq mayqan oficinapiqpis kay ruraykuna rikaqpiq hurqayanqankunata, kikin Resoluciontakarpis, copia certificadadatakarpis, mana tsay rurayta antsatsintsu kay

documentukunata pis apayaptin Estatutu aaniyanqanta, punta kaq directivakaq churayanqanta.

Tsayppiqpis hina yapayanmanmi Registru Administrativu nishqan oficinapiq inscripción yarqunqanta, Decretu supremu N° 08-91-TRpa pitsqa articulunchaw ninqannaw. Si tsun Resolucion de Reconocimiento Nishqan mañakuntsu tsayqa mananam apayaannantsu.

Si tsun Direccion Regional de Agriculturachaw mayqan oficibakunachaw documentukuna ushakaayanshqa kakaypa, mana allínaa tikrayashqa, mana imanawpa karpis tsay resolucion ninqantsik yurintsu, tsayqa Constancia de inscripción quyanqanllatanam apayaanan, tsaychawmi ninan Resolucion kanqan, hinam kanan Comunidad Campesinapa hutinkuna.

5.4 Inscripcion allikanapaqaq titulukuna.

5.4.1 Estatuta modificacionninkunatawan/huklaayanqankunatawan, directiva comunapq churayanqan nunakunapa hutinkunata hina mayqankunapis comunidadpa hutinchaw imapis ruraqkunapa hutinta, paykuna aceptayanqanta/aaniyanqanta, hina kargunkunapiq huk cargupaq churashqa kaqkunata, directivapiq qarquyanqankunata, renunciaq/kikinkunalla yarqukuqkunata, nunakunapa hutinpis kanmanmi, asambleachaw tsaykuna rurayanqan actapa copiantam apayaanan, mayqan autoridakuna tsay ruraykuna rurayanqan riqiqpis constanciankunata qunmanmi, mana acta kaptinqa.

5.4.2 Copia certificadachawqa llapan actachaw qillqashqan, copia fotostática hurqayanqanchawpis acta ninqanmi kanman, mayqanllapis munayanqan kaqminchawmi kaykanman chipyaypa original actachawnaw, hinallan libruchaw kachakashqa hojakukaqnapis nikanman. Ayka actachaw firmayanqanpis, reunionchaw imapis kanqanmi, tsaynaw actaqa kikinawlla copiachawpis kananpaq.

Inscribikuyaananpaq llapan comunidadpa autoridadninkuna churakayninkunapis patsakayninkunapis huk actallachawmi churaranman, si tsun Leychawpis estatunkunachawpis nin huk huk autoridaapa churayaanpaq tsayqa leypis estatutupis ninqanawmi rurayanman.

5.4.3 Comunidadpa acta librunkuna allí kananpaq notaryupam certificashqa kanman, wakin markakunachaw mana notaryu kaptinqa

5.4.4 Juis de Paz Letraduta, Juis de Pastapis mayqanpis markachaw kaqtam mañakuyamanan acta librunkunata certificatsiyaananpaq.

5.4.5 Si tsun Mandatu Judicial ninqan raykur inscripcionta rurayan, Tsay Resolucionchawqa derechunkunapis llapan ruraykunapis Juista kayitsiyankunam Resolucionta hurqamunanpaq kayan, hinallam Juis Resolucion consentida nir huqamunqanpa

certificashqa copiantam apayaanan, Markachaw kaqpaq oficio apatsiyanqanwan wall-kirkatsir/yanaqarkatsir.

5.5 Asamblea General actachaw ninqankuna.

Asamblea General actachawqa qillqaranman llapan sesi6nchaw qanqanmi. Inscricionpaq acta karqa kaykunatam churayanman:

- Asamblea General kanqan hunaqta, tsaychawmi imay hora qallanqanpis imay hora ushanqanpis churaraan.
- Maychawpis Asamblea rurakashqa kanqanta, manam direccionninta churanantsiknatsu.
- Asamblea pushaqa llapan hutinkunata, hinallam secretaryupatapisacta ruraqpatapis.
- Patsakaykunata, ayka votuwan awniyanqantapis, si tsun llapankuna awniyashqa tsayqa manam ayka votu kanqantapis churantsiknatsu.
- Asambleachaw ayllu pushaqkunata akrayanqan actachawmi churayaan mayqan comunerukunapis ayllu pushaqaq yarquyanqata llapan hutinkunatawan documentunkunapa yupayninta.
- Actachaw firmayan reunion pushaq cumuneru, secretaryu/acta ruraq kanqan, hinapis llapan reunionchaw kashqakaqkunam.
- Comit6 electoralpaq karqa, llapan miembro kaqkunapa firmankunam actachaw kanan.

5.6 Estatutuchaw inscripcionpaq kaykunallam kayaan

Estatutu Inscibikaananpaq kaykunallatan ninantsik:

- Comunidad Campesinapa hutinta, maychawpis kanqanta.
- Ayllu pushaqkunapa ruray qallayninkuna, rurayninkunapis, tsaychawmi ninan hukkunapis hinalla rurakaanpaq, ayka comunerukuna reunionkunata aywanan, imanaw patsakayninkunata asambleachaw aaniyaananpaq pushaqninqkunapaqpis.
- Ayka Ayllu pushaqkuna kayanqanpis, hina imaykakunata rurayanpaqpis ninman.
- Ayka watayaq ayllu pushaq kayaan, tsaychawmi churayanman ishkay watayaq kayanpaq, tsaynawmi Comunidades Campesinas 24656 leypa articulu 20chaw nin.

5.7 Hukpiq kikin actakuna kichay

Si tsun actachaw patsakaykuna ruraykuna mana ushahqa kayan, imatapis qunqayahqa, tsayqa hukpiqmi kikin actata kicharirnin churayaan qunqayanqanta, mana all6 churayanqantapis, tsaychawnan firmayan mayqanpis ayllu pushaqwan secretaryu/acta ruraq kayanqankuna mayqanpis hukpiq qichasqa actachaw secretaryu/acta ruraq kaqpis firmanmanmi.

Si tsun puntakaq actata huk asamblea aywaqkunapa qillkashqa karqan tsayqa firmanan hukpiq kikin acta qichatsiyanqan pushaqwan secretaryullanan/acta ruraqllanam, si tsun qunqayarqapis imatapis mana allí churayarqan imapis judicial ruraykuna kaqpaqpis comunidad chakrakunapaqpis puntakaq actachaw, tsayqa tsay acta qillqaqkunallam imanawpapis tsay hukpiq kikin kichasqa actachaw firmayaan.

Manam qunqayanqanpis imapis mana allí churayanqan punta kaq actachawqa rimaayaanapaqnatu, ni patsakayaanapaqnatu, tsayqa qunqayanqanta churayaanallaqami mana allipis churayanqanta alliyaatsiyaananpaqllanam.

Tsay actachawqa churayaan tsay hukpiq qichakanqan hunaqtam. Mananam inscribishaq actakunaqa hukpiq kichakaayaanannatsu.

5.8 Qayatsinakuykuna rikaatsikuy

Directiba comunal pushaqmi, asambleyaman qayatsikun, mana pay kaptinqa Directiva Comunal pushaqpa qatiqninmi/qipanmankaqmi Asamblea Generalta qayatsinanpaq, tsaychawnan directibapa mushuq pushaqninkunata akrarir churayaan, tsayqa ruranman naanitsanman leywan estatutunkuna ninqnnawmi.

Comité electoralpa Asamblea rurashqan karqa allim tsaynawmi articulo 79 del Reglamento de la Ley de Comunidades Campesinas nin.

5.9 Qayatsinakuytawan aykaq comunerukuna reunionchaw kayannan kaqkunata rikaatsinapaq.

Inscripcionpaq karninmi Asambleachaw patsanatsikuykunapaq aykapis tsay reunionpaq/ayllukaypaq comunerukuna kayaan kaqta puntata rikaanantsik, tsaypaqmi contsniciakuna kayan, tsay constanciakunan declaración juradanaw kayan.

Kay constanciakuna kay directivachaw nikaqkunaqa originalmi kayanman, tsaychawmi declaraqpa llapan hutin, DNIinpa yupaynin, maychawpis wayin kanqan churaraan, hinam firmanpis kanan notaryupa, mayqan Juis tsay markachaw kaqpa, kikin Resgitrú Publicuspa fedataryunpapis certificashqa kanman.

5.9.1 Qayatsinakuykaq constancia.

Kay qayatsinakuy constanciachawqa kaykunam kayanan:

- Qayatsinakuyqa estatutuchaw ninqannaw kanqantanninan.
- Llapan comunerukuna tsay qayatsiyanqan musyayanqanta
- Imapis reunionchaw rurayaan niyanqankaqta
- Qayatsinakuy papelqa kanman mayqanpis ley nishqankaq kak rurashqa kaptinmi

5.9.2 Reunion ruraananpaq comunerukuna wanashqa aywayanqankaq/quorum nishqa kaq constancia:

Tsay constanciaqa kaykunatam tsararaan.

- Comunerukuna derechuyq kaq reunionta aywayanapaq aykaqpis kanqanta.

- Llapan imanawpis padrón libro kichashqan papelta/cetificaduta
- Llapan reunionman aywaq comunerukunapa hutinkunata.

Kay constanciataqa qunman sesión pushaqmi manatsyqa hina mayqanpis ley nishqanaw kaq comunerum.

5.9.3 Publicacionpa qayatsinakuyta rikaatsikuy

Qayatsinakuy constanciata mana aparqa apayanmanmi markankunachaw huk periodikupa qayatsinakuyanqanta, tsayqa kikin periodikutatapis notaryuwan certificashqa copiantapis apayanmanmi.

5.9.4 Eleccioneschaw/Akranakuychaw constanciakuna ruray.

Si tsun Comunidad pushaqkunata akrayanan eleccioneschaw/akrakuychaw, tsaypaq qayatsinakuy constanciatawan aykapis reunionpaq wanashqa comunerukuna kaqpaq constanciakunataqa Directiba Pushaqmi frimanan, mana pay karqa hina Comité electoral pushaqmi firmanan.

5.10 Mana ley de Comunidades Campesinaschaw ninqan hunaqkuna ninqanaw kay Qayatsinakuy rurakashqa kaptin.

Tsaynaw kashqa kaptinqa articulo 80 del Reglamento de la Ley de Comunidades Campesinas ninqanta mana wiyashqacasushqa karpis, hina huk hunaqkunapis rurayanmanmi, tsaychawnam churayanman kay directivachaw kay 5.9.1ninqanta churaraqta kikin qayatsinakuychawnam niyan hay hunaqkunachaw imanir mana qayatsinakuyanqanta, kay qillqaranqanqa Declaraqpa piqanchawmi kanan.

5.11 Juis de Pas Qayatsinqan

Si tsun Directiva comunalpa pushaqnin Asamblea Generalpaq qayatsikuyta munantsu, estatuchaw ninqan hunaqkuna Asambleaata qayatsishqatsu tsayqa kayanqan markachaw Juis kaqmi llapan comunerukunapa pitsqa kaqninpa mañakuyaptin Asambleaman qayatsinqa, llapan ruraykunata patsakaykunatapis rikanqa tsaypiq tsaynawmi kashqa ninanpaq.

5.12 Ayka watapis Ayllu pushaqkuna kayaan.

Estatuchawpis leyhawpis ninqan watakunallam Ayllu pushaqkunaqa directivachaw kayanman, tsay watakuna ushakaariptinqa Registrusman papelkunata churayaanpaq, tsay ayllu pushaqkuna Asambleapaq Qayatsikuyaananllapaqnam allí kayan, manam wakin rurayninkuna Registruspaq allinatsu.

5.13 Ayllu pushaqkuna rurayninkunata qallayaan.

Eleccion kanqan hunaqllapis qallayanmanmi, mana tsaynaw Estatuchawpis eleccionpaq Asambleaqkuna niyanqan hunaqmi, manam paykuna rurayninkunata qallayanmantsu manaraq elecciones kashqa kaptinqa.

5.14 Actakunata Registrador allim ninanpaq

5.14.1 Registradormi rikaanan, actakuna nawpamam aywaqta, inscribiraq libruchaw kaqta tsyachaw llapankunapa patsakayninkunata rurayaanpaq churayanqanta, tsaypaqmi alliq rikanqa Sesion kanqan hunaqta, aykapis librukaqta hinallam.

5.14.2 Actakunachaw patsaatsinakikuna, ruraykuna huk lluta papelkunachaw kaptinqa kaykunatata acta libruchanmi churaranan hina llapan ninqantapis qillqanan ninqantanawlla.

5.14.3 Si tsun actata puntakaq Asambleapiq qipantaraq certificatsiyashqa kayaptinqa manam registrador kay acta manam allitsu ninmanatsu.

5.14.4 Si tsun libru de actaschaw librupa yupaynin kantsu cetificadunchaw, tsayqa huk constanciata apanantsik tsay cmunida librunkuna tsararkunata, tsaychawnan ninman librupa yupayninta.

5.14.5 Registrador manam inscribiinmantsu ayllu patsatsikuykunata mana allí actachaw qillkashqa kayaptinqa, hinalla mana alliq nawintsaypaq kaptin, wakinkunata borrarikur hukta churashqa kayaptinpi manam inscribitsita puediyantsu. Inscribinan tsay shimikuna raskapashqa kaqkunata manaraq firmayaptin rikaatsishqa/musyatsishqa kaptinran.

5.15 Riqitsikunapaq kaq Asamblea Generalraykur

Ayllu patsakaykuna mana ninqan hunaqkunachaw inscribishqa kaptinqa, inscribitsiyanamanmi Asamblea generalchaw riqitsikuyninta patsakarirqa tsaypaq kaykunatam rikaayaanan:

5.15.1 Riqitsikunapaq kaq Asamblea generalta inscribiratsiyaptin tsay allim huk ishkatapis aykatapis eleccionn/akray kanqanta mana inscribishqa karqa.

5.15.2 Ayllu directivata riqitsikuyninta patsakayaanpaq, allim kanman kaq Ayllu Pushaqpa watankuna ushashqana kaq manaraq inscribishqa kaqkuna, tsay qayatsikuytaqa manaraq piqatsaynin ushaptinraq qayatsihskanman.

5.15.3 Regsitrador mañakunqa notaryupa certificashqa copiatam. mana notaryu tsay markunachaw kaptinqa mayqanpi Juiskaqpa certificarinmanmi.

5.15.4 Manam Registrador mañanqanatsu certificashqa copiakunata, ni mayqan documentukunatapis, riqitsikuyninkunapaq, unayna eleccionpaqpi patsakashqapi kayaptinqa.

5.15.5 Ayllu directivakunapa riqitsikuyninta Asamblea General actachaw churayanman aylluchaw patsakaykunata, hinapis unayna elecciones rurakanqan manaraq inscribishqa kaqta, tsaynawlla mayqanpi ayllu pushaqkuna riqipaypaq qayatsikunqanta, tsaychawpi ninman mayqankunapi ayllu pushaqpaq akrashqa kaqkunata, ayka watapis

kayananta, imapis ruyaankunata, Asambleachaw elegishqa yarkuyanqan hunaqta, manam mayqanpis allaapaqa wata wata kanmantsu, tsaytam kay Ley 24656pa articulo 20tin.

5.15.6 Huk ruraykunata, pastakaykunata Asamblea General riqipaypaq kaqchawmi kanman llapan ruraykuna patsakaykuna mana inscribishqa kaqkuna, tsaychawmi nimnam imaypis ayllukay rurakanqan hunaq.

5.16 Reglas Especiales de Calificación nishqan

5.16.1 Riqitsikuy Incripcionta ruranapaqqa 5.3 kay directivapa yupanankunachawmi, tsaypaq chusku chunka puwaq (48) horallata Diaryupa/periodikupa yarkushqapiq shu-yayaashunki.

5.16.2 Manaraq Comunidad Campesinapa estatutun iscribishqa kaptinqa manam shu-yaraayaanantsu, ayllu pushaqkunapa eleccionta inscribitsinapaq, tsaypaqmi 24656 yupashqa Ley de Comunidades Campesinas 08-91-TR tawan yupashqa Decretu Supremupa awnisqa, Normas que regulan la estructura organica y funcional Comunidad campesinakunapa

nishqa hutiyuq kan, hinallam kan imanaw qillayninkunata tsaraayanapaq, imanawpis kikinkuna pura churanakuyaananpaq, comunindaninkunata ushakatsiyaananpapis / tuqiriyaananpaqpis kanmi.

Comunidad campesinakuna kikinkunam yachayninkunawan kawayninkunawan llapankunawan allí taakuyan, llapanpa kaqtam taapayan, tsaymi kikinkuna estatutunkunata awniyaanan kikinkuna pura kawayninkunanaw, tsaypaq Constitucionchawpis leykunachawpis ninqankunata rikaayanan, tsaymi pipis ayllukunapa estatutunta rikar manam allim niyaanantsu, estatutuchaw ayka watapis ayllu pushaqkuna kayaananta, imay ushakaananta, llapan kayapunqankuna pipaqtay ayllu ushakaptin kanqa, tsayllatam rikaayanan, wakintaqa manam.

5.16.3 Comunidad campesinakunata inscripcionwan riqiyaananpaq manam hutitaraqtsu Registruschaw shuyaatsikushwan, si tsun huk comunidapa hina hutinwan Registruschaw tinkukurkun tsayraykur manam inscribikunanpaq shuyaraatsinantsu, maychaw comunidad kanqanllatam kaaayitsinantsik/churatsinantsik.

5.16.4 Ayllukunapa pushaqninkunata allim niyananpaq puntata rikaayanan huk kutilla ayllu pushaqkuna kayaan ninantam alliq kayintsik kaynaw: huk comuneru ishkay kuti pushaqpis pushaqkunachawpis kanmanmi, huk cargukunachaw karpis directivachaw kanman ishkay kutillam, mananam kiman kutinats.

5.16.5 Allim huk listallawan ayllu pushaqkuna akrakashqa kayanman.

5.16.6 Si tsun mayqanpis ayllu pushaq aywakun kikinllapita yarqukurin, mayqantapis qarquriyan, tsayqa hukkunatam ayllu pushaqkuna directivachaw kayananpaq akraayan, tsaypaqmi Asamblea Generalta qayatsiyaanan, directivachaw pishinqan kaqpaq

churayaan, manam kay akrapaq Comité electoraltaraqtsu wanantsik.

Tsaypaq certificashqa actapa copiantam apayaan, tsaychawmi churaraan manana munanqanta awniyanqan, mayqanpis directivachaw kaqta qarqushqa karpis, kikinllapita yarqukurikqaqtapis aywakunanpaq papelkuanatam apayaan, tsaypiqpis ayllu pushaqkuna chaskiyanqan constanciatapis apayanmanmi, tsay actapa copianqa notaryupa, Fedataryupa, sellashqam kanan.

5.17 Registradorpawan Fedataryupa responsabilidadninkuna

Librukunapa papelninkuna lluta kachakashqa kaptinqa manam Registradorpapis Fedataryupapis tsay papelkunachaw ninqan responsabilidadnintsu, actakuna, qayat-sinakuy constanciyakuna, wanashqa kaq comunerukuna reunionta aywayaanpaq constanciakunapis mayqanpis qillqashqa kaqpa responsabilidaninmi hinallam mana responsabilidadninkunatsu

imaypis rurayanqan, imapis churakaayanqan, constancyakunachaw ninqankunaqa shamuq hunaqkunachaw rikapaayaptinmi shuyarayaan.

6 CHAKRA REGISTRUCHAW INSCRIBITSINAN DIRECTIBA IMAKUNATA TSARARANAN.

6.1 Inscribitsiyananppaq allikaq Oficina registralkuna

Comunida chakrakunataqa chakra registratsiyan oficina registral nishqan wayikunachawmi.

Si tsun Comunidadpa chakrankuna ishkaychawpis astkaq oficina registral kanqanchaw kayaptinqa, inscripciontaqa mañakuyanman chakrankuna mayqan oficina registral kanqanchaw. Tsaypaqmi registrador llapan registrus wayikunata Comunidad Campesina qanqanta rikaykur Catastrunpaq willakuyinta, llapanta mañakunqa.

6.2 Comunidad chakrata, rantiyankanaqtapis inscripcioninta qallayanpaq

6.2.1 Comunidad campesinakuna hayraq inscripcionta qallayaptin

Comunidad Campesinapa chakrankunata inscribirsir qallananpaq kay documentukunatam/papelkunatam apayaan:

a) Inscripcion ashic Comunidadqa muhuni hukwan tinkupuraanakunqantam/collindantinkunawan actata firmayanqantam apayaan, chakra papelyuqkaq comunidadkunawan tinkupuraanakuyanqanta autoridadmi hna firmaman, hinallam articulo 29 del Reglamento de Registro de Inscripcion del Registro de Predios letra a) ninchaw nishqanta yarpayarir apayaan.

b) Llapam comunidadpa chakrankunapa planunta, kay planuqa Red Geodésica Nacionalpam rikapashqa kanan, kaypa uryaqninkunam firmayaan.

c) Tsay planupa imanaw kanqanta rurashqatam/tsay memoria decriptiva nishqantam autoridanishqan awnishqantam apayaan.

6.2.2 Comunidad Campesinakuna Reforma Agraryapiq chakrakushqa kaq inscribirsir qallayaanampaq.

Reforma Agraryapiq chakra chaskiyanqanta inscribtsir qallayaanapaq kay documentukunatam/papelkunatam apayaan:

- a) Titulunta, mayqan kaq organismo competente qunqanta. Tituluna ishka kima chakrapaq palaptinqa apaayanayki resolucón de adjudicaciontam.
- b) Red Geodésica Nacional nishqapa rikashqa planutan, tsaypiqis computadorachaw qillqashqa planuta, kayqa planukuna rikapaqkunawanmi firmashqa kanman, qillqashqa planukuna rikaqqa kanman chakrakuna registraqmi tsaynam hina Direccion Regional de Agriculturapa riqishqapis kanman.

6.2.3 Derechu Civilninkunachaw rantianqan chakrakunata inscribtsir qallayaanapaq.

Derechu civilninkunachaw rantianqan chakrakunata comunidad Campesinakuna inscribtsir qallayaanapaq, kay papelkunatam/ documentukunatam apayaan:

- a) Instrumentos públicussnishqanta, pitsqa wataypana kaqta, título supletoryu nishqantapis.
- b) Red Geodésica Nacional nishqanpa rikapashqa planutan, hina tsay imanawpis chakra kashqabnta/memoria descriptiva niyanqanta; planuta, kayqa planukuna rikaqqa firmashqa kanan, qillqashqa planukuna rikaqqa kanman chakrakuna registraqmi, tsaynam hina Direccion Regional de Agriculturapis tsaychaw frimashqa kanman.

Catastru rurashqa kaqchaw chakrakuna kaptinqa, kay Reglamento del Decreto Legislativo 1089 pa articukulu 86 ninchaw, Decreto Legislativo que establece el Regimen Temporal Extraordinario de Formalizacion y titulación de Predios Rurales, Decretu Supremupa N° 032-2008 VIVIENDA kay reglamentukuna niyanqanawmi Certificadu catastralta autoridadkuna quyanqanta apayaanman. Manam catastru rurashqa kaqchaw chakrakuna kayaptinqa apayaan huk certificadutam, tsaychaw catastru rikaq autoridadkuna niyaanman manam catastru chantsu tsayyaq, hinam apayaan planuta, memoria descriptiva nishqantapis, planutawan, tsaychawmi ninman aykapis chakrapa pat-san kaq, linderunkuna/muhunkunata, kayqa firmaranman rikaqkunapa hutinkuna.

6.3. Inscricionta qallanapaq kaqchaw rikaykunata churatsinapaq

Ayllukunapa chakrankunata inscribtsir qallayaanampaq, Registro de Predyuspa articulu 13chaw ninqantam, kaykunatawan:

- a) Suyuta, provincyata, distrituta. Sitsun comunidad chakra inscribtsiyanayki ishka kima distrikunachaw, tsayqa llapan distritukunapa hutintam churayanan.
- b) Churayanan imanaw chakrankuna kayapunqanta, Kay directivapa 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3 yupayninkunachaw ninqanta alliq rikaykur.

6.4 Catastrupa Willakuyninchaw kaq Documentukuna tsaykunawan inscripcionta qallanapaq tsaychaw ayllupa territoryunkunata huklayaakashqa kaptinqa, chakra inishita tikratsiyashqa kayaptinqa catastrupa willakuyninchawmi ninman hinallam tsay ayllupa territoryunchaw kaq chakrakuna rikakanman kay willakuychaw.

- a) Hayraq inscripcionta qallananpaqqa kaq willakuyapaqqa kapunmanmi.
- Si tsun llapan chakrata wakinllatapis hayraq inscribitesita qallayan, llapan comunita territoryuntam churayanman, tsaymi mayqan inishichaw chakra tikrashqa kaqpaq registruschaw partidan churarananpaq mañakuyaanan, catastro oficinakunachaw inscripcion churaraqkuna, niyaanayki aykapis medidankanqanta, hinalla ayka cerkun kaqtapis.
- b)Comunidachaw/Ayllu Chakrachaw unay ruraykunata huklaayashqantam/modificacionintam willakuyman churayaan, tsaychawmi aykapis yapakaqta churayanman hinanllam maychawpis kanqanta, aykapis madidankanqanta ayka cerkun kaqtapis nikurpis kikin kaqtam churayaan aykapis llapanpaq wakinllapaqpis yapakashqa kaqtam tsay ruray mañakuyanqanchaw.
- c)Llapankuna inishiyaananpaq naaninkuna imapis comunidad chakrakunapa hanaman rataptinqa, niyanmanmi maychawpis kaqta aykapis kaqta, kay chakra llapan ayllupa territoryunchaw kaqta manapis kaqtam.
- d)Kay directivapa 6.2.1 chawmi nin linderukunapaq tsay documentukunata ayllurkur apayaan, tsaychawmi nin muhunman tinkuqkunawan/colindantikunawan unayna acta rurayanqantapis apyaananpaq.

Si tsun Comunita territoryunkuna/chakrankuna atskaq oficina registralkuna hanachaw, oficina registrarpa pushaqninmi Registradorpa mañakuyinta yaskir awninca articulo 27 del TUO del Reglamento General de los Registros Publicuschaw ninqannaw shuyayanqa.

6.5 Catastrupa willakuyin, tsay informe técnico de catastro nishqan, imananmi registru calificacionchaw.

6.5.1 si tsun planuwan hay imawpis chakra qanqan papelpa willakuyin huklaaya kayan, tsayqa rikayaan planu apayanqanwan computadorachaw rurashqa kaq ninqanta shuntayan registruman apyaananpaq.

6.5.2 Manam inscripcion qallayaananta shuyaratsintsu Catastrupa Willakuyinichaw inscribiraa mana kaayipaq kaptin.

6.5.3 Manam inscripcion qallayanqan ruraykunata qatitsiyananpaq shuyaratsintsu, catastro willakuyinichaw llapan chakrapis wakinllapis hananakushqam kayan nip-tinqa, manaraq inscripcion mañakuyanqanchaw kaptinqa. Tsaynaw kaptinqa registradormi Unidad Registrarpa pushaqninman willakunan hanankushqanta, 11 Del TUO Reglamento General de los Registros Publicus raykur.

6.5.4 Inscripcion qaallaykayanqanchaw, si tsun Catastrupa willakuyinichaw nin comunidad chakra Área Natural Protegidakunawanmi hananakushqa, área Natural protegidakunaqa kayanmanmi: ushnukunawan, reservas forestaleskunawan, monumento nishkanwan, tsaykunaqa 28296 leypam tsapashqa kayan, manam tsaypis inscripcion qallayanqantaqa shuyatsinmantu. Tsaypaqqa inscripcion churaraqchawmi chakrapa-qpis área natural protegida paqpis qatinakuyllata inscripcionnin churayanman mayqanpaqpis puntata inscribishqa kanqanman.

6.5.5 Si tsun Catastrupa willakuyninchaw kantsu alliq kayiyanayqkipaq willakuykuna, antecedentes registraleschawpis hina kantsu, tsay Catastrupa willakuyninqa nin manam kay chakra rakikaykaqpaq musyakuytsu, unayna rakikashqa kaq chakrachaw kanqantapis hinan llapanpa inscripcionninchawpis kanqanta, tsaynaw karpis manam inscripcion qallayanqanta shuyaatsintsu rakikaypaq inscripcionnin mañakushqataqa, hinallam titulunchawqa kay mañakuykunata katsinman. Registradormi rakikaatsinan llapan chakrapiq, mana planuta mañakushpa, kay rakikananpaq chakraqa llapan chakrapiq allaapa hatuntsu kanman.

6.6 Mana hinanlla titulokuna kayaptin

Huk titulupa inscripcionninta mañakuyaptin, huk titulu unayna inscribishaq kaykan Partida Registralchaw kikin titulu inscripcion mañakuykaqnaw, tsaymi huknin inscribinanta hukqaqta haqintsu, kayqa kanmanmi hinalla titulu ishkay chaqkrapaq karpis huknawpa titulu kikin chakrallapaq kar, tsaymi inscripcionninchaw kaykunata rikayanayki:

6.6.1 Si tsun mañakuyqa rakikashqa kaqta inscribisiyaananpaq, hin comunida chakrata huklaayaratsin, tsaymi imanawpis mana allí kanqan titulokunata musyayanapanpaq Registrador catastrupa willakuyninta mañakunan, Catastrupa willakuyninnan ninqa chakrakuna hananakushqa kaqtapis mana hananakushqa kaqtapis, inscripcionpaq mañakuyanqanchaw.

Si tsun Catastrupa willakuynin nin hanakushqam llapanpapis wakinllapapis, manam hinanllatsu kayanqa tsaynaw karqa, manam inscribisiyaananpaq pueidianqatsi T.U.O del Reglamento de los Registros Publicuspa articulo 29ninpa letra a) ninchaw ninqannaw.

6.6.2 Si tsun inscripcionta chaskiyashqatsi, ishkaq titulokuna mana alli kaptin, huknin unaypiq inscripcion shuyayqaqwan, si tsun catastrupa willakuyninta mañakuyashqana, tsayqa hukpiqmi inscripcionta qallayaanpaq mañakuyanman, tsaytam reconsideracion niyan, kay mañakuytaqa rurayanman Tramite Documentaryu nishqan ventanillata aywaykurmi, Registradorman huklla aparatsiyaananpaq paynam imatapis chunka hunaqllachaw nimunan. Haynawchawqa, Registrador Catastrupa willakuyninta hukpiq mañakunan.

Manana shuyaraan kaptinqa, titulokuna allina kayaptinqa mana haynawlla ishkaq chakrapaq kayaptinqa Registradormi inscribisiyapish hukpiq yaykushqa kaq tituluta rikaparnunpis qallaykunqa.

6.6.3 Inscripcion mañakuy segunda instancia Registralchawna kaptinqa, titulu apelasqqa kaq suspendishqa 6.6.1 yupatsashqa kay directivachaw ninqanta manaraq rurayashqa kayaptinqa, huk kikinlla Tribunal Registral catastrupa willakuyninchaw llapan niyanqanta, rurayanqan kaqtapis mañakunan, tsaychawnam catastrupa chakrakunachaw hananakuy kaqta manapis kaqta huklla kayitsinman modificacion fisica, inscripcion mañakuyanqanchaw kaqtaqa.

6.7 Inscribishqana Comunidadpa chakranchaw/Territoryunchaw hananakushqa kaqta haqirinapaq.

Si tsun Catastru Willakuyninchaw nin inscribitsir qallayqayanqayki chakraqa hananakunmi huk inscribishqana chakrawan, tsayqa manan inscripionta mañakushwan natsu hayllachawnan haqiriyaanan, tsaynaw kaptinqan mana hananakushqa kaq chakrallatanam inscribitsiyaanan, mushuq planuta hurqaykur computadorachawpis qillqayllapa qillqaraq planutapis hurqarir, tsaykunaqa 6.2.1.b) wan 6.2.1 c)chaw kay directivachaw ninqan, tsaypaq Asambleachaw patsakayninkunaqa kanman Registru-chaw Registro de Personas Jurídicas nishqanchaw aniriyaanan tsayta rurayaanapaq. Tsaynaw kaptinqa Registruschawmi shuyayaan articulo 27 del T.U.O, Reglamento de los Registros Públicos ninqannaw.

6.8. Ayllu chakrakunata hipotaykaanapaq hinalla imapaqpis inishinapaq Ayllu chakrata imaykapaqpis inishiyaananapaq, hipotaykanayanapaq arrendakuyaa-napaq, tsaypaqqa Asambleachawmi patsakayaanan askampin votukunawan, tsay-nawmi articulo 100 wan 101 de la Ley N° 26505chaw nikan.

Tsaypaqmi Comunidad Campesinapa pushaqninkunaqa Asambleachaw podernin quyanqanta uma kaq parrafuchaw nikanqannaw Registru de Personas Jurídicasman inscribitsiyaanan.

Hinanllam Wanashqa kaq comunerukuna reunionta Aywayanapaqpis Registro de Personas Jurídicaschaw ninman, kaytaqa Comunidaa Pushaqa Declaracion juradanwanmi riqitsinan, tsay declaración Juradaqa Fedataryuwanpis, mayqanpis tsay markachaw Juis kaqpam certificashqam kanman, tsaychawnam costachawmi, sierrachawmi, selvachawmi kay comunidaaqa ninman.

Si tsun estatutuchaw tsaynawtsu nin tsayqa podernin quyanman comunidad chakrakunata, rantikunapaq, mañakunapaq, kikin comunerukunata hukkunatapis mana directivachaw kaqkunata.

Si tsun estatutu kay ruraninkunata mana riqiptinqa Comunida Chakrakuna dispocion-ninkunachaw kanapaq hinalla hipotekayaanapaqpis facultashqan kayanman, tsaychawmi ninman imanaw chakrakuna kayanqantapis.

6.9. Hirkakunachaw kaq chakrakunata rakiyaananapaq.

Rakishqa kaq Comunidad chakrakunata inscribitsiyaananapaqqa kaykunatam wana-yaanan/rikayaan:

- a) Comunidad Campesinapa chakrankunaraykur registrunchaw inscribishqa kanman.
- b) Comunida Campesina chakrakunata rakiyaananapaq llapan comunerukunapa padrón libruchaw kaqpa 2/3ninpa votunwan awnishqa kanman, pushaqninkunata akra-yanqanpis hinalla poderninkuna chakrakunata rakiyaananapaq quyanqanpis Registru de Personas Jurídicaschawmi churaranman.

- c) Pakashqa kaq documentutam apayaanan kaychawmi imanawpis rakikahsqa kaq chakrakaqkuna rikakunman, firmannam notaryupa certificashqa kanman.
- d) Catastrupa willakuyninpa certificashqa copianta, negatihu Catastrashqa kaqpa certificashqa copiantapis, tsaychawmi churayaan planuta, qillqaypa computadorachaw planu rurayanqanta, kaytaqa firmayanman catastrashqachaw kaq Verificador nishqan, kaqta manapis kaqta articulu 89 del Decreto Supremo 032 – 2018 – VIVIENDA ninqanaw.

Registradormi partida registralkunata qichatsir, llapan rakikashqa kaq chakrakunapaq qallaykunman, articulo IV del Titulu Preliminar del T.U.O del Reglamento General de los Registros Publicuschaw ninqanaw.

6.10 Comunidad Chrakrakunata rantikunapaq kaqta rakintsik qunantsikpaq kaqta calificayaananpaq.

Chakrakunapa Registrusninman inscripcionta rantikunapaq kaq comunidad chakrata qunapaq kaykunatam yarpashwan:

6.10.1 Comunidad Chakrataqa kayninta rikaykurmi, tsaypiqpis imanaw comuneru pura churanakuyanqanta Constitucion Politica del Perú, Huk suyukunapa Ley ninkunatapis comunidad chakrakunapiq niyanqanta alliq kayirirmi rantikunqanyanqan chakrapa medidankunata rikaarir rakiyan, tsaymi Registrador mana inscribita pueandinqatsu mana documentu chakra rakikaananpaq mañayanqanta apayaptinqa, tsaychawmi compraventa contrato rurayanqanpis clausulakuna nishqan kaykanman

Si tsun ishkankuna contrato ruraqkuna chakrapaq cuota ideal nishqata hina aykapis chakrachaw kaqta rikakaatsiyantsu alliqllaqa, tsayqa apayanman escritura publicata tsaychawmi nikanman ihskankuna aykapis chakra comunidatapa kaqta tsariyanqan.

6.10.2 Si tsun rakiskashqa kaq chakrayuq musyanna aykapis ckakran kaqta, tsayqa rakikayninta mañakunmannam, rakikaatsinanpaq llapan documentukunatam apanman kay documentukunaqa Comunidad Campesina consientinqan documentuta tsayqa huk escritura publica aclaratoryawanmi rikaraatsinan.

6.10.3 Comunidad Campesinakunaqa chakrankunapiq dueñum kayan tsayqa articulo 89 de la Constitucion política y el el articulo 7 de la Ley de Comunidades Campesinas nin, Comunidadkunapa chakrankunaqa manam huk dueñullapatsu kayan, tsaymi imatapis rurayaanpaq, hipotecaayanpaqpis yarpayaan kay directibapa 6.8 ninqantam.

6.11 Catastru shuyayninta rurayaanpaq

Comunida chakrantata hayraq inscribitsir qallayaanpaq kaykaayaptin, planukuna mana tituluwan mana tinkuntsu tsayqa Tolerancia Catastral (Catastru shuyaynin) directiva N° 01 – 2008/SNCP/CNC chaw ninqannawmi shuyayanman.

Inscripcionin kananpaq Comunidad chakranpa titulunchaw kaq planu ninqantam rurayan.

6.12 Comunidad Chakrakunata posesionaryukuna titulakuyaananpaq.

6.12.1 Registradorrni Chakrakunapa titulunkuna inscribiraqpa rikapaarin titulunkuna kay rurayta ruraq autoridadkuna apayanqanta, Comunidad Campesinapa dominiunchaw partida registralthaw kaqta tsaytam Comunidad chakrapiq rakikashqana kanqanta alliq rikaanan, 24657 leyhawtappis hinalla 26845, 27046 y 28685 Leykunapis niyanqannaw, tsay chakrata rakikaaratsiyanmannam estadupa kananpaq. Entidad formalizadoraqa ley ninqan ruraykunatam ruran, llapan chakrakunapis dueñuyq kayaananpaq.

6.12.1.1 Comunidad chakrakuna Partida Registralthaw Comunida Campesina dueñunaw yuriptinqa chakrata rakikaatsinmi estadupa kananpaq mañakun, kaytaqa ruran tsarikushqalla /informalla kayaptin, Entidad formalizadorapa apashqa kaptinqa kanman Planukuna kikinkuna visashqan, constanciakunapis, tsaychawmi churayaan kay chakrakuna estadutapana kanqanta Registro de Predyushaw informal kayanqanraykur.

6.12.1.2 Comunidadkuna allpankunata mana inscribichqa kayaptinqa, hinalla tsay patsakunachaw taakuyaptinqa chakrakunata rakikaaratsir estado ayllurkurkun mayqanpis autoridakuna kaynaw kaq chakrakunata rikaqpa constansyanpis planunpis alliq certificashqa kaptinqa, tsaykunachaw informalmi comunidadkuna taakuyan tsay chakrakunachaw niptinqa.

6.12.1.3 Estadum ayllurkurkun hina chakrakunapa resolucionin katinga, tsay resolucionchaw chakrakuna titulun kuq oficinakunapa titulashqa kaqtinga, tsay resolucionchaw kay chakrakunaqa manam Comunidad Campesinapatsu niptinqa Leyes N° 24657, N° 26845, N° 27046 y/o N° 28685 kunanaw kayaptinqa hinapis kay Ley N° 29320 nishqanawpis, tsay resolucionchawmi niman imaypiqna posicionchaw kayanqan.

Umachaw qillqaraykaq Leykunata alliq ninqanta titulukunapaq kaqta kayirir, inscribichkayanqan titulukunata rikayaan titulu inscribichqa wayichawnam alliq rikaarir certificayaan, tsaychawmi ayka watana posecionchaw kayanqanta, hinam rikaayanan mana inscribichqa chakrakunachaw kawaykayanqantapis.

6.12.1.4 Si tsun titulu rakikashqa kaq chakrapaq willakun, kay chakraqa estudapanam kaykan nir manaran inscribichqaratsu nirpis, tsayqa manam rakikaypaq mañakushqanta, Registrador Disposicion Complementaria y final del Reglamento de Inscripciones del Registro de Predios nishqanta ruranan.

6.12.1.5 Registrador publikum estaduna kaykaq patsata, rakikatsinqa, tsaypaq manam apanqanatsu huk partida registralthaw, nii mayqanpis gravamen qallaynin kaqta, comunidad campesinapa chakran kaqta, tsaychawmi niman mayqanpis hapallan dueñupa astkaq dueñupapis titulunkuna kanqanta.

6.12.2 Comunidad Campesinakunapa titulunkuna tinkunakushpa titular registralthaw kayaptin, unayna titulatsikuyaananpaq apayashqa kayaptinqa, Entidad formalizado-

rapa apashqa kaptinqa, manam letra a) articulu 29 del T.U.O del Reglamento General de los Registros Públicos nishqanta rurayaanannatsu, mana ishkankuna hinallana kayapin, tsaytaqa chakra rakikaayanqan estadupanam, tsaymi unay tituluna allinatsu, manam sentencia judicialpis allinatsu Ley N° 29320 chawmi nin.

7. Comunidadnintsikta Registratsirnin ruranantsikkuna:

7.1. Comunidadnintsikpa papilninta asintatsikuykashqantsik mana rashlla rurakaq-pinqa kikinllam qipakarín.

Cumundadnintsikpa papelninkunata Registruman inscribinantsikpaq mañakuykashqantsikpa imanpis pishiptinqa; manaraq llapan chaninta pagakur ushashqa karninqa yapanantsik pagakur, uryaqkunakuna nimashqantsik hunaqyaqlla. Mana tsayta rurari ushashqapis hina kay asintatsikushqantsik papilpa hunaqnin kikinllam yapakarín pitsqa chunka hunaqkamayaq, llapan pishiqninta altsanapaq.

7.2. Chakrapa mana planun kaptinqa inscripcionta rechasayamunmi.

Kima hunaqllachawmi registruchaw qillqaq nuna, chakrantsikta registratsikur mañakuykashqantsik papilkunachaw planu pishiptinqa rechasaramunqa. Tsaypita kima hunaqllachawmi apilaciunta ruranantsik.

Hina kima hunaqllachawmi, kay tribunal registral niyashqan huk resoluciunta ruramunan. Manan kay hunanta pasanantsu.

8. Qallanan inscripción:

Imakunatapis rurarnin qallayanapaq llapan comunerukunan huntakarkurnin patsatsiyashqankuna alli kayanapaq.

9. Ruramuqkuna:

Papilkuna ruramuqkunam, registus publicuschaw uryaqkunapawan, wakin uryaqkunapis yanapakuyanana llapan nishqankunata Kumplitsiyanan.

Vocabulario Quechua al Castellano

QICHWACHAW NINANKUNA	VOCABULARIO
Ayllukuna ayllukaykur patsaatsipakuyaanan	Acta
Qayatsinakuy	Convocatoria
Ayllu/kumunidad	Comunidad Campesina
Yachayninkuna/kawayninkuna	Consuetudinario
Quynin paypa kaqta, paypaq kaqta	Cuotas ideales
Rakikay	Independización
qarkuynin	Exclusión
Juis, maykanpis tsay markachaw Juis kaq/	Juez de Paz, Juez de Paz
Ayllu pushaqkuna / directivachaw kaqkuna	Junta directiva
Akta libru/patsakaykunata qillqaraqkuna	Libro de actas
Atskampiq	Mayoría
Notaryu	Notario
Registru Publicu	Registro Público
Titulakuy, kikinpaakuy	Saneamiento Físico Legal
Derechu	Derecho
Munanqantsik - munaynintsik	Objetivo
Huklla munanqantsik	Objetivo específico
Hutikuna churaraq- hutisaanan	Registro
Imayyaq	Vigencia
Chakra	Predio
Wanayanqan	Requisito
Mana kayawakaqkuna - mana tsaypaq kaqkuna - hinanllatsu kaqkuna - mana rikaanakuy	Incompatibilidad
Hanaanakushqa/hanapakushqa	Superposición
Allikaq papelninkuna	Califican
Comunerukunapa chakrankuna/comunida chakrakuna	Tierra comunal
Kaynaw kayananpaq-/ tsayta / kayta rikaykur	Modelo
Wananqantsik comunerukuna aywayaanan	Quórum
Pushaq/ presidenti	Presidente
Maychawpis chakrakaq, aykapis kaq	Catastro
Fedataryu/ Documentukuna hinanlla copianwan kananta rikaq	Fedatario
Alquilakuy/	Arrendar
Hipotekaakuy	Hipotecar - gravar
Hukpiq mañakuy	Reconsideración
tsaynawlla, hinanlla	Uniformidad
chakra rakikay/	Independización
Runa / Nuna	Hombre / persona
Haqiriq	Desistimiento
Rikaapakuy/rikapakuy	Verificador
wananqantsik	Requisito, lo que se necesita, lo necesario

GLOSARIO TERMINOLÓGICO USADO EN LA PRESENTE TRADUCCIÓN

TÉRMINOS JURÍDICOS Y TÉCNICOS	QICHWACHAW NINANKUNA ALLI KAYIYAANANPAQ
PERSONAS JURÍDICAS	Riqintsik llapan nunakuna Registros publicuschaw hutinkunakaqtam, churaraqtam, paykunaqakayan huk empresata rurashqa karmi, ima ayllukunapis hutinchaw kar. Tsaymi Comunerukuna pushaq, comunida hitinchaw Registrus Publicuschaw hutin churaraptin Personana Juridica Tikrarin.
PUEBLOS ORIGINARIOS	Unay unayna yuriq markakunam, tsay markakunachawqa, llapan nunakunam kawayaq kananyaqpis taarayan kikinkunapa yachayninwan, rurayninwan, kikinkunapa rimayninkunapis kayapun, kanayaqpis kikinkuna pura imanawpis kawayaanapaq imatapis rurayaanapaq patsakayashqa, mana estaduta ni kaypiq Leykunata yarqushqata aanishpa.
CUOTAS IDEALES	Tsaynaw riqintsik llapan documentkunachaw ninqatam patsata, allpata, crakrata rantikushqa karqa, paypa kaqta, paypaq kaqta, qayaapunan, hinallam comunidachaw chakrankunata hitikaatsir rakiyashqan kaqta, ninqantam quyaanan, tsay ruraymi cuota idealqa.
TOLERANCIA CATASTRAL	catastru shuyay
LAUDO ARBITRAL	Juiciochaw kaqkuna mana juicu siguinanpaq churakaymi/papelta mana juisyu siguinanpaq churakaymi, tsayllachawna kakunanpaq, kayqa huk resolución Juispiq yarqamuqmi, kaychawmi churaran ishkan Juisyuchaw kaqkuna patsakaayanqan.
ASIENTO REGISTRAL	Registruschaw titulukuna inscribiraqmi/ churaraqmi, tsaynaw pipis musyayta munar aywarir hurqananpaq, kikinkuna inscribishqa kaqkunapis imaykapaq wanarpis/munarpis huqariyaannpaq,
DISPOSICIONES LEGALES	Leykuna ninqankuna
DISPOSICIONES REGLAMENTARIAS	Leykunapa reglamentunkuna ninkankuna

RESOLUCION DE NOMBRAMIENTO	Kay Resolucionqa pitapis hititsinmi imayatapis rurayaanapaq, tsaynaw wakinkuna riqiyaananpaq.
ÁREA NATURAL PROTEGIDA	Kay patsakunaqa estadupa taapashqam kayan, kay chakrakuna hirkakunaqa manam pipapis kayanmantsu, manam murukuyantsu, manam rantikuytapis puediyantsu, kaychawqa tarintsik shumaq unay unay hachakunata, hirkakunachaw taraq ashmakunata/animalkunata.
ROGATORIA	Kaywanqa mañakunstik rowakuytam imatapis Registruchaw munanqantsikta.
ESCRITURA PÚBLICA ACLARATORIA	Kay tituluku imapis mana allí puntakaq tituluchaw ninqantam, qunqayashqanta, manapis churayanqantam, allaapatapis churakuyanqanta alliyaatsimun, qunqayanqantam yapamun, allaapata churayashqa kaptinga hurqarin.
ENTIDAD FORMALIZADORA	Llapan chakrakunapa, hirkakunapis, tituluyaq kayaanantam munan, tsaymi titlakuyaananpaq riqitsin, hinallam willapakunpis, kikinkunapis estadupa kaqtaqa titulayan documentukuna wanashqa kaqta ashikuryan.

Impreso en los talleres gráficos de
Servicio Gráficos JMD S.R.L.
Av. José Gálvez 1549 - Lince - Lima - Perú
Teléfono: 4728273

Registra y protege lo tuyo

Av. Primavera N° 1878 - Santiago de Surco
Central telefónica: (0-51-1) 208-3100 / ALÓ Sunarp (línea gratuita): 0800-27164
www.sunarp.gob.pe